

LITTENSERADIEL

Nota van Uitgangspunten Bestemmingsplan Buitengebied

LITTENSERADIEL

Nota van Uitgangspunten Bestemmingsplan Buitengebied

Code 1110002 / 20-09-12

INHOUDSOPGAVE

blz

1. INLEIDING	1
1. 1. Aanleiding voor een nieuw bestemmingsplan	1
1. 2. Doelstelling van de Nota van Uitgangspunten	1
1. 3. Procedure / besluitvorming	1
1. 4. Leeswijzer	2
2. HOOFDUITGANGSPUNTEN	3
2. 1. Begrenzing van het plangebied	3
2. 2. Hoofduitgangspunten	3
2. 3. Landschappelijke en ruimtelijke kwaliteit	3
2. 4. Hoofdlijnen plansystematiek	4
3. BELEIDSKADER	7
4. THEMATISCHE UITGANGSPUNTEN	14
4. 1. Landbouw	14
4. 2. Landschap, cultuurhistorie, natuur en water	16
4. 3. Wonen, recreatie en bedrijvigheid	17
4. 4. Milieu, energie en infrastructuur	18
5. NADERE TOELICHTING OP DE THEMATISCHE UITGANGSPUNTEN	19
5. 1. Landbouw	19
5. 2. Landschap, cultuurhistorie, natuur en water	23
5. 3. Wonen, recreatie en bedrijvigheid	25

5. 4.	Milieu, energie en infrastructuur	28
6.	COMMUNICATIE EN PROCES	30
6. 1.	Bestemmingsplanprocedure	30
6. 2.	PlanMER-procedure	30

1. INLEIDING

1.1. Aanleiding voor een nieuw bestemmingsplan

De planologische kaders voor het buitengebied van de gemeente Littense-radiel worden op dit moment gevormd door het bestemmingsplan Buitenge-bied-West (vastgesteld in 1994), Buitengebied-Oost (vastgesteld in 2001) en een aantal correctieve en partiële herzieningen daarop. Voor de dorpen Húns en Lytsewierrum geldt het bestemmingsplan Huins-Lutkewierum Be-schermd Dorpsgezichten (vastgesteld in 1996).

Op basis van de Wet ruimtelijke ordening moeten bestemmingsplannen eens in de 10 jaar worden geactualiseerd. De actualisatie- en digitaliserings-verplichting uit de Wro en recente beleidsontwikkelingen vormen een aanlei-ding om de geldende bestemmingsplannen te herzien. Op hoofdlijnen zullen de volgende zaken worden aangepast:

- de verbeelding en de planregels worden vormgegeven volgens de Stan-daard Vergelijkbare Bestemmingsplannen 2012 (SVBP);
- perceelsgebonden ontwikkelingen die via partiële herzieningen, vrijstel-lingen, ontheffingen, wijzigingen of afwijkingen zijn gerealiseerd, worden vertaald in een passende bestemming;
- de (beleids)uitgangspunten voor de bestemmingen worden geactuali-seerd. Dit kan er toe leiden dat de bouw- en gebruiksmogelijkheden ten opzichte van het oude bestemmingsplan gaan wijzigen;
- het bestemmingsplan wordt digitaal ontsloten via een landelijke voorzie-ning (www.ruimtelijkeplannen.nl).

1.2. Doelstelling van de Nota van Uitgangspunten

In de Nota van uitgangspunten worden de hoofdkeuzes voor het nieuwe bestemmingsplan beschreven. Op basis van recente beleidsontwikkelingen en landelijke trends wordt per thema een uitgangspunt voorgesteld.

1.3. Procedure / besluitvorming

De gemeenteraad stelt de nieuwe uitgangspunten voor het bestemmings-plan vast. Voordat de nota wordt vastgesteld, is de koers ervan met de ge-meenteraad afgestemd. Via inspraak zullen bewoners en andere belang-hebbenden in de gelegenheid worden gesteld te reageren.

Discussiebijeenkomst gemeenteraad

Op 11 juni 2012 heeft een inhoudelijke discussie plaatsgevonden met leden van de gemeenteraad. De belangrijkste uitkomsten van deze bijeen-komst zijn als volgt:

- De gemeenteraad kiest voor ontwikkeling van de landbouwsector met behoud van de ruimtelijke kwaliteit;
- Nieuwe bouwmogelijkheden zijn een kwestie van maatwerk, waarbij percelen met karakteristieke panden en waardevolle ensembles (bij-voorbeeld beplanting en grachten), bijzondere aandacht verdienen;
- Bij functiewijziging wordt ingezet op kwaliteitsverbetering en het duur-zaam in stand houden van karakteristieke bebouwing.

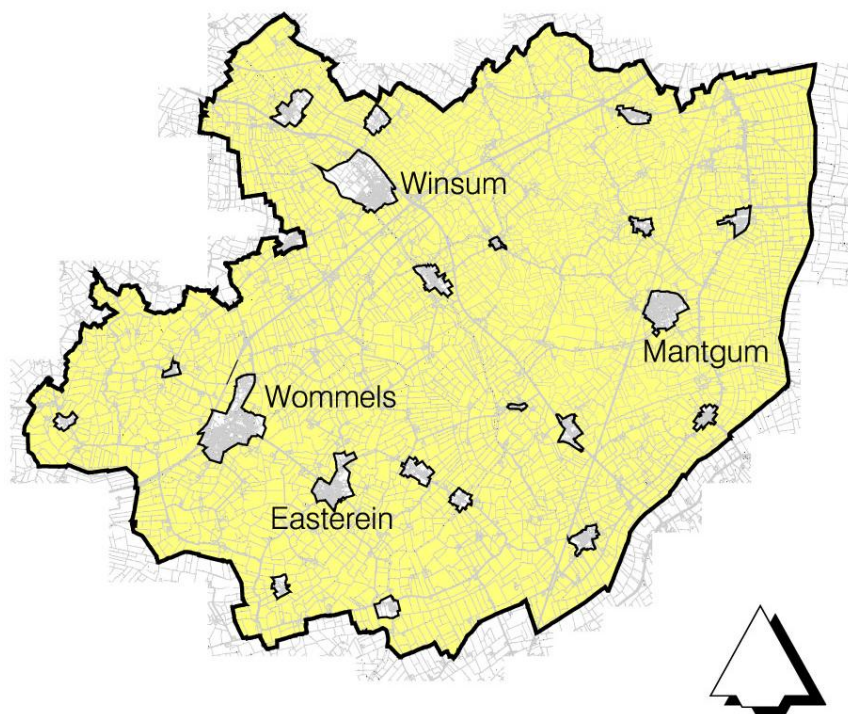
1. 4. Leeswijzer

De Nota van uitgangspunten is als volgt opgezet. Hoofdstuk 2 bevat de hoofduitgangspunten voor het bestemmingsplan. In hoofdstuk 3 wordt het beleidskader uiteengezet. In hoofdstuk 4 worden de uitgangspunten thematisch beschreven. Hoofdstuk 5 bevat een nadere toelichting op de thematische uitgangspunten. In hoofdstuk 6 tot slot, worden de vervolgstappen beschreven die moeten worden genomen tot de vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan. Daarbij is ook aangegeven welke partijen op welk moment bij het proces worden betrokken. Omdat de geldende bestemmingsplannen mede het uitgangspunt vormen voor het nieuwe bestemmingsplan, is een vergelijkende tabel opgenomen in de bijlage.

2. HOOFDUITGANGSPUNTEN

2.1. Begrenzing van het plangebied

Het plangebied omvat het landelijk gebied van de gemeente Littenseradiel, met inbegrip van de kleinere dorpen Jellum, Bears, Hinnaard, lens, Leons, Húns en Lytsewierrum. De grotere kernen vallen buiten het plangebied.

Figuur 1 Begrenzing van het plangebied

2.2. Hoofduitgangspunten

De hoofduitgangspunten bij het opstellen van het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied zijn de volgende:

- het realiseren van een actueel, digitaal en in hoofdzaak conserverend bestemmingsplan voor het buitengebied;
- het bestemmingsplan vormt een eenduidig toetsingskader voor de ontwikkeling van bestaande functies en waarden in het buitengebied;
- bestaande planologische rechten blijven zoveel mogelijk gehandhaafd, tenzij het beleid en de regelgeving voor de desbetreffende functie zijn veranderd of een situatie zich niet verdraagt met een goede ruimtelijke ordening;
- er wordt niet meer geregeld dan noodzakelijk;
- er wordt gestreefd naar een flexibel bestemmingsplan waarmee het gemeentebestuur kan inspelen op toekomstige ontwikkelingen. Dit uit zich onder andere in wijzigingsbevoegdheden en regels voor afwijking van het bestemmingsplan
- bescherming van bestaande waarden en belangen.

2.3. Landschappelijke en ruimtelijke kwaliteit

De gemeente Littenseradiel is een plattelandsgemeente. De ruimtelijke structuur wordt gekenmerkt door het open kleilandschap met onregelmatig verkavelde weilanden, trekvaarten, opvaarten en kleinschalige (terp)dorpen. Dit landschap geeft Littenseradiel een eigen en uniek karakter en maakt het een aantrekkelijke gemeente om in te wonen, werken en te recreëren.

Tussen de landbouwsector en het cultuurlandschap bestaat een belangrijke wisselwerking en een grote spanning.

In deze Nota van uitgangspunten wordt benoemd dat uitbreidingen niet ten koste van landschappelijke kwaliteit mogen gaan; maar in de realiteit blijkt dit haast niet te voorkomen. De landbouwsector is afhankelijk van de open kleigronden voor de productie. Het huidige cultuurlandschap is in belangrijke mate ontstaan door het uitoefenen van de landbouw. In die zin is de landbouw naast een belangrijke economische sector, een belangrijke drager van het landschap. Uitbreidingen van agrarische bedrijven en intensivering in de landbouw trekken echter ook een forse wissel op het landschap. Niet alleen door bebouwing, maar ook door de inrichting van het landschap zelf.

Op basis van het bovenstaande vormt het behoud van de landschapskarakteristiek en de ruimtelijke kwaliteit een belangrijk uitgangspunt voor het nieuwe bestemmingsplan. Parallel aan het bestemmingsplan wordt daarom een beeldkwaliteitsplan voor het buitengebied opgesteld. Daarin worden voor het buitengebied van Littenseradiel criteria voor situering, maatvoering en vormgeving opgenomen. Het beeldkwaliteitsplan vormt daarmee het kwalitatief toetsingskader voor ontwikkelingen in het buitengebied.

Relatie tussen het bestemmingsplan en het beeldkwaliteitsplan

In het kader van het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied wordt een beeldkwaliteitsplan opgesteld. Hierin wordt concrete uitwerking gegeven aan de aspecten die bepalend zijn voor de belevingswaarde van landschap, structuur en opstallen. Het beeldkwaliteitsplan gaat deel uitmaken van het bestemmingsplan en vormt

een toetsingskader voor ontwikkelingen in het buitengebied. In het beeldkwaliteitsplan worden criteria voor de situering, maatvoering en vormgeving vastgelegd. Daarmee vormt het plan een aanvulling op de bouw- en gebruiksvoorschriften die in de bestemmingsplanregels zijn opgenomen.

Als eerste stap op weg naar een nieuw beeldkwaliteitsplan wordt een inventarisatie gemaakt van cultuurhistorische en landschappelijke waarden in de gemeente. Op basis van deze inventarisatie kan ook worden bepaald welke cultuurhistorische en landschappelijke elementen in het bestemmingsplan moeten worden voorzien van een beschermende regeling.

2. 4. Hoofdpijnen plansystematiek

Overkoepelende functies, basisfuncties en niet-basisfuncties

Voor het uitwerken van de bestemmingsplansystematiek worden in het buitengebied overkoepelende functies, basisfuncties en niet-basisfuncties onderscheiden. Het landschap met de bijbehorende kernkwaliteiten wordt als overkoepelende functie beschouwd. Het landschap en de landschappelijke structuren is wat het plangebied bruikbaar en herkenbaar maakt als buitengebied. Het landschap vormt een raamwerk, waarbinnen basisfuncties en niet-basisfuncties aan worden gehangen.

Als basisfuncties worden aangemerkt: landbouw, water en natuur. De basisfuncties komen, als gevolg van de ontstaansgeschiedenis én door toedoen van de mens, overal in het buitengebied naast elkaar voor. De basisfuncties zijn voor hun functioneren rechtstreeks afhankelijk van het buitengebied. De basisfuncties zijn gebiedsdekkend en krijgen daarom ook een gebiedsbestemming.

De niet-basisfuncties zijn bijvoorbeeld: wonen, niet-agrarische bedrijvigheid, verblijfsrecreatie, dienstverlening, infrastructuur. Deze zijn (vaak) niet afhankelijk van een specifieke locatie in het buitengebied. De niet-basisfuncties krijgen een perceelsgebonden bestemming.

Omdat de basisfuncties voor hun functioneren afhankelijk zijn van het buitengebied, moet bij de ontwikkeling van (nieuwe) andere functies altijd rekening worden gehouden met de belangen van de basisfuncties. De ontwikkeling van de andere functies mag niet of niet teveel ten koste gaan van de basisfuncties.

Het landschap als onderlegger voor gebiedsbestemmingen

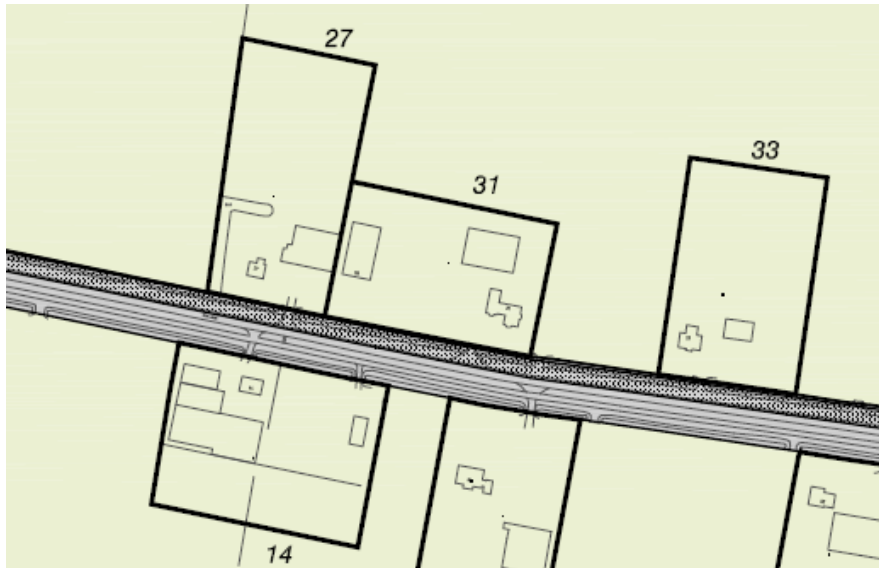
In het bestemmingsplan wordt, naast de bestemming voor natuurgebieden gewerkt met agrarische gebiedsbestemming(en), waarbij de landschappelijke karakteristiek onderscheidend is. Op basis van een landschappelijke en cultuurhistorische inventarisatie wordt bepaald welk onderscheid in agrarische gebiedsbestemmingen kan worden gemaakt.

Agrarische bedrijven als onderdeel van het landschap

Agrarische bedrijven maken deel uit van het agrarische landschap. Om in de bestemmingen een rechtstreekse koppeling te kunnen leggen met het landschap, wordt daarom gewerkt met bouwwlakken binnen de agrarische gebiedsbestemmingen. Dit heeft drie voordelen ten opzichte van het geldende bestemmingsplan, waarin de agrarische bouwpercelen een eigen bestemming hebben:

- het is makkelijker om flexibiliteit in te bouwen voor bouwplannen die (deels) buiten het bouwwlak moeten worden gebouwd. De bestemming buiten het bouwwlak hoeft namelijk niet gewijzigd te worden, deze is al agrarisch;
- doordat dezelfde bestemming binnen en buiten het bouwwlak geldt, gelden dezelfde regels voor aanlegwerkzaamheden en het gebruik van onbebouwde gronden. Dit is niet het geval bij een regeling waarbij agrarische percelen een eigen bestemming hebben;
- omdat agrarische percelen dezelfde bestemming krijgen als cultuurgrond, maken deze gronden deel uit van het landschap en worden bouwplannen getoetst aan de landschappelijke karakteristiek.

Voor de aanduiding van de bouwwlakken wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de bestemmingsvlakken van de geldende bestemmingsplannen. Agrarische bedrijven worden toegestaan binnen het bouwwlak. Door middel van een specifieke aanduiding worden niet-grondgebonden bedrijven of agrarische bedrijven met een niet-grondgebonden neventak toegestaan. In de nevenstaande figuur wordt een voorbeeld van deze systematiek gegeven.

Figuur 1 bouwvlakken binnen een agrarische gebiedsbestemming

Systematiek voor niet-basisfuncties

Bij de niet-basisfuncties wordt gewerkt met een perceelsgebonden bestemming (Wonen, Bedrijf, Recreatie, etc.). Voor de bestemmingsvlakken wordt zoveel mogelijk aangesloten op de bestemmingsvlakken in de nu geldende bestemmingsplannen. Bij deze bestemmingen wordt geen bouwvlak opgenomen. Wel wordt de maximaal toegestane oppervlakte bebouwing vastgelegd.

Dubbelbestemmingen en aanduidingen

Daar waar meerdere functies aanwezig zijn of verbijzondering van de juridische regeling noodzakelijk is, wordt (overeenkomstig de SVBP) gewerkt met dubbelbestemmingen, gebiedsaanduidingen en specifieke aanduidingen. Dit geldt bijvoorbeeld voor elementen met een landschappelijke of cultuurhistorische waarden, zoals terpen en karakteristieke gebouwen. Het beeldkwaliteitsplan geldt op dit punt als een aanvullend toetsingskader. In hoofdstuk 3 wordt nader op deze thema's ingegaan.

Flexibiliteitsbepalingen

In het bestemmingsplan worden verschillende bepalingen opgenomen waarmee enige flexibiliteit ten opzichte van de hoofdbestemming wordt ingebouwd. Met wijzigingsbevoegdheden kan het college een bestemming laten omzetten in een andere bestemming. Op basis van de afwijkingsregels kan een omgevingsvergunning worden aangevraagd.

Afwijkingsregels zijn bedoeld voor ondergeschikte afwijkingen binnen de bestemming zelf. Wijzigingsregels en afwijkingsregels kunnen worden gekoppeld aan een enkele bestemming, maar ook gelden voor meerdere bestemmingen (algemene wijzigingsregels of algemene afwijkingsregels).

Bij afwijkingsregels en wijzigingsbevoegdheden worden voorwaarden opgenomen. Het gaat bijvoorbeeld om een maximale oppervlakte of het uitgangspunt dat er sprake is van een goede milieu- en omgevings situatie.

3. BELEIDSKADER

De uitgangspunten voor het nieuwe bestemmingsplan worden ingekaderd door de regelgeving en het beleid van andere overheden. De marktvoorwaarden voor de landbouwsector worden voornamelijk vanuit Europa geregeld. De Europees richtlijnen bevatten geen concrete voorwaarden voor de ruimtelijke invulling van het landelijk gebied, maar werken wel via andere sporen door in het bestemmingsplan. Ook de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte van het Rijk bevat weinig concrete beleidsuitgangspunten voor het landelijk gebied; de rijksoverheid heeft het beleid op het gebied

van natuur- en landschap grotendeels gedecentraliseerd naar de Provincies. Het Streekplan en de Verordening Romte van de Provincie Fryslân bevatten wel beleidsregels voor de ruimtelijke ontwikkeling van het landelijk gebied. Tot slot heeft de gemeente haar eigen structuurbeleid en beleidsregels op het gebied van landbouw, landschap en wonen. In de onderstaande tabel worden de belangrijkste beleidsuitgangspunten samengevat en wordt aangegeven op welke manier deze doorwerken in het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Littenseradiel.

Beleidsdocument	Beleidsuitgangspunt	Doorwerking in het bestemmingplan
Europees beleid		
Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn.	Plannen en projecten mogen niet leiden tot significant negatieve gevolgen voor de instandhouding van natuurgebieden van Europees belang (de zogenaamde Natura 2000-gebieden).	In het bestemmingsplan moet een afweging worden gemaakt van de gevolgen voor Natura 2000-gebieden.
Europese richtlijn voor de milieueffectrapportage.	Bij plannen of projecten die belangrijke nadelige gevolgen kunnen hebben voor het milieu moet een milieueffectrapport (MER) worden gemaakt of moet worden beoordeeld of het opstellen van een MER noodzakelijk is.	Voorafgaand aan de vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan moet een milieueffectrapport worden gemaakt waarin de (mogelijke) gevolgen voor het milieu in beeld worden gebracht.
Verdrag van Valetta.	Archeologische waarden moeten zoveel mogelijk worden geconserveerd. Als dat niet in de bodem kan, moeten archeologische artefacten worden opgegraven.	In het bestemmingsplan wordt een beschermende regeling toegekend aan gronden met een hoge archeologische verwachtingswaarde (zie provinciaal beleid).
Rijksbeleid		
Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (2011)	Het rijk is alleen betrokken bij: <ul style="list-style-type: none"> - de ontwikkeling van de hoofd(energie)infrastructuur; - de bescherming van Werelderfgoed; - de bescherming van gebieden waarvoor internationale afspraken zijn gemaakt op het gebied van biodiversiteit; - gebiedsontwikkelingsprojecten van nationaal belang. 	In de toelichting op het bestemmingsplan worden de gevolgen voor Natura 2000-gebieden inzichtelijk gemaakt (buiten het plangebied). In het bestemmingsplan worden alleen mogelijkheden opgenomen voor perceelsgebonden ontwikkeling. Het hergebruik van voormalige agrari-

	<p>Verstedelijking vindt plaats op basis van de SER-ladder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - beoordelen of de beoogde ontwikkeling voorziet in een regionale vraag; - beoordelen of deze vraag ook binnen bestaand bebouwd gebied gerealiseerd kan worden; - en een beoordeling of - indien het voorgaande niet het geval is - de locatie buiten bestaande bebouwd gebied wel multimodaal is of kan worden ontsloten. 	<p>sche bebouwing sluit aan bij de systematiek van de SER-ladder (ontwikkeling binnen bestaand bebouwd gebied).</p>
Provinciaal beleid		
Verordening Romte (2011)	<p>In de Verordening Romte zijn de volgende beleidsregels van toepassing op het buitengebied:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vrijkomende agrarische bebouwing kan worden benut voor wonen en zorg, recreatie, ondergeschikte detailhandel, dienstverlening en ambachtelijke bedrijvigheid. Daarbij moet de karakteristieke bebouwing behouden blijven en moeten functies in de omgeving inpasbaar zijn (artikel 1.2); - in stedelijk bundelingsgebied kan worden meegewerkt aan het realiseren van nieuwe landgoederen. Daarbij moet het landgoed minstens 10 ha groot zijn en ten minste 90% van de grond openbaar toegankelijk. De woningen moeten in één hoofdgebouw of een aangesloten complex van gebouwen worden gebouwd (artikel 1.4); - in het buitengebied mogen nieuwe woningen worden gebouwd, zolang het aantal woningen per saldo gelijk blijft en het oppervlak van de nieuwe woning inclusief bijgebouwen niet meer bedraagt dan 300 m² (artikel 1.5). Deze vervangingsregeling is in beginsel niet van toepassing op karakteristieke bebouwing; - er kan een nieuwe woning worden toegestaan wanneer 1.000 m² beeldverstorende bebouwing van een voormalig agrarisch bedrijf of 3.000 m² aan kassen wordt gesloopt en de woning wordt gebouwd in een bebouwingslint (ruimte voor ruimte). De bouw van een nieuwe woning op een bestaand solitair bouwperceel is toegestaan wanneer minimaal 1.500 m² of 5.000 m² wordt gesloopt (artikel 1.6); - er is tevens een ruimte-voor-ruimte regeling wanneer een agrarisch bedrijf in het algemeen belang wordt verplaatst en er onvoldoende financieringsmogelijkheden zijn om deze verplaatsing te betalen (artikel 1.7); - nieuwe bouwpercelen zijn toegestaan voor bedrijven die functioneel aan het beheer, onderhoud of productievermogen van het landelijk gebied zijn gebonden. In de plantoelichting moet worden gemotiveerd dat er geen gebruik kan worden gemaakt van bestaande percelen (artikel 2.3); - in een plantoelichting wordt aangegeven op welke manier in het plan rekening wordt gehouden met cultuurhistorische elementen en de archeologische waarden in een gebied (artikel 3.2); - ruimtelijke plannen bevatten geen nieuwe agrarische bouwpercelen of percelen groter dan 	<ul style="list-style-type: none"> - in het bestemmingsplan worden mogelijkheden opgenomen voor de verbreding van agrarische bedrijven; - geen mogelijkheden voor landgoederen in het bestemmingsplan - omzetten van een agrarisch bedrijf naar een burgerwoning wordt mogelijk gemaakt met een wijzigingsbevoegdheid; - ruimte-voor-ruimte-regeling opgenomen overeenkomstig het provinciaal beleid - ruimte-voor-ruimte-regeling opgenomen overeenkomstig het provinciaal beleid - in het bestemmingsplan wordt een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om de verplaatsing van agrarische bedrijven mogelijk te maken; - in het beeldkwaliteitsplan worden de cultuurhistorische waarden in het gebied benoemd. Archeologische waarden worden beschermd op basis van een dubbelbestemming; - bij recht worden bouwpercelen opgenomen

	<p>1,5. Nieuwe bouwpercelen of percelen groter dan 1,5 zijn alleen toegestaan wanneer het agrarisch bedrijf zorgvuldig binnen de kernkwaliteiten van het landschap is ingepast en het bedrijf qua ontsluiting en milieusituatie in de omgeving past (artikel 3.3);</p> <ul style="list-style-type: none"> - bestaande bedrijven, die niet zijn gebonden aan het landelijk gebied, mogen de bestaande bebouwing uitbreiden met maximaal 15%. Een vergroting met maximaal 50% is toegestaan, indien kan worden gemotiveerd dat het bedrijf landschappelijk, milieutechnisch en verkeerskundig inpasbaar is in de omgeving (artikel 5.3); - nieuwe recreatieve voorzieningen worden uitsluitend toegestaan in een stedelijk centrum, regionaal centrum of een recreatiekern. Voor bestaande recreatieve voorzieningen gelden maxima voor de uitbreiding. De provincie kan ontheffing verlenen voor grotere uitbreidingen (artikel 6.1 en 6.3); - bij agrarische bedrijven, bedrijf of woningen mogen maximaal 15 standplaatsen, 15 recreatiewoningen (in de bestaande bebouwing) of 10 trekkershutten worden gerealiseerd. 25 standplaatsen zijn toegestaan als een gemeente hier beleid op maakt (aangeeft in welke gebieden dit wel/niet is toegestaan) (artikel 6.2); - bij agrarische bedrijven kunnen bedrijfsactiviteiten worden toegestaan die zijn gerelateerd aan de agrarische bedrijfsvoering (mestverwerking en/of vergisting, bewerking van agrarische producten); nevenactiviteiten worden toegestaan (detailhandel in streekproducten, zorg, natuur- en landschapsbeheer, lichte bedrijvigheid, het verzorgen en onderbrengen van dieren en kleinschalige horeca) (artikel 7.1); - niet-bedrijfseigen activiteiten en agrarische hulpbedrijven kunnen worden toegestaan indien er geen locaties aansluitend op een bedrijventerrein beschikbaar zijn, in een glastuinbouwlocatie of op een voormalig agrarisch perceel en zorgvuldige inpassing gewaarborgd is (artikel 7.1.2); - de goothoogte van stallen bedraagt ten hoogste 5 meter, tenzij kan worden gemotiveerd dat een grotere goothoogte inpasbaar is binnen de kernkwaliteiten van het landschapstype. Gestapelde stallen daarbij uitgezonderd (artikel 7.2); - bestaande glastuinbouwbedrijven binnen de glastuinbouwlocaties Noordwest Fryslân, mogen groeien met maximaal 20% ten opzichte van de bestaande oppervlakte. Een uitbreiding van maximaal 50% is toegestaan, indien verplaatsing van het bedrijf naar een glastuinbouwconcentratiegebied niet haalbaar is. Voor teeltondersteunend glas is een oppervlakte toegestaan van maximaal 1.500 m² (artikel 7.3); - nieuwe bouwpercelen ten behoeve van de gebruikgerichte paardenhouderij zijn alleen toegestaan, indien er aansluitend aan stedelijk gebied of op het perceel van een voormalig agrarisch bedrijf geen geschikte locatie kan worden gevonden. Uit een bedrijfsplan moet blijken dat het gaat om een economisch haalbare bedrijfsontwikkeling (artikel 7.4); 	<p>van maximaal 1,5 ha. Grotere bouwpercelen zijn alleen mogelijk na het toepassen van een wijzigingsbevoegdheid;</p> <ul style="list-style-type: none"> - in de bedrijfsbestemmingen worden deze uitbreidingspercentages opgenomen; - er worden geen nieuwe recreatiebedrijven mogelijk gemaakt. Bij bestaande vakantieparken en kampeertreinen worden maximale aantallen opgenomen; - bij agrarische bedrijven en woningen met ruime percelen worden 25 kampeerplaatsen toegestaan. In de natuurgebieden zijn geen (kleinschalige) kampeertreinen toegestaan; - bij agrarische bedrijven wordt bedrijfsgevoonden mestvergisting en mestraffinage toegestaan. Daarnaast worden mogelijkheden opgenomen voor verbreding van de bedrijfsvoering; - in het bestemmingsplan zijn alleen mogelijkheden opgenomen om agrarische bedrijfspercelen te wijzigen naar een bedrijf uit een lichte hindercategorie; - de goothoogte van 5 meter wordt overgenomen; - in het bestemmingsplan zijn geen mogelijkheden opgenomen voor glastuinbouw of teeltondersteunend glas; - in het bestemmingsplan zijn alleen mogelijkheden opgenomen om agrarische bedrijfspercelen te wijzigen naar gebruikgerichte paardenhouderij;
--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> - gronden die deel uitmaken van ecologische hoofdstructuur worden voorzien van een passende bestemming die is gericht op het behoud, herstel en de ontwikkeling van de natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Het bestaande gebruik kan worden meebestemd, zolang de gronden nog niet zijn verworven of er nog geen aangepast beheer wordt toegepast (artikel 8.1); - ook natuurgonden buiten de EHS worden voorzien van een bestemming die is gericht op het behoud, de herstel en ontwikkeling van natuurwaarden. Gebieden die vanwege de rust en openheid geschikt zijn voor weidevogels, worden voorzien van een regeling waarmee voldoende openheid en rust wordt gehandhaafd (artikel 8.2); - een ruimtelijk plan bevat geen bouwmogelijkheid voor (kleine) windturbines. Gedeputeerde Staten kunnen ontheffing verlenen voor kleine windturbines in landelijk gebied (artikel 10.1). 	<ul style="list-style-type: none"> - bestaande natuurgebieden worden voorzien van een natuurbestemming. - overige gebieden en landschapsstructuren met een ecologische waarde krijgen een dubbelbestemming ter bescherming van deze waarde; - in het bestemmingsplan zijn geen mogelijkheden opgenomen voor windturbines.
Fryske Archeologie Monumentenkaart Extra	Op basis van de <i>Monumentenwet</i> moeten archeologische resten worden beschermd. bekende vindplaatsen worden beschermd door de wet. De provinciale kaart FAMKE bepaalt bij welke bodemingreep, welke archeologisch onderzoek aan de orde is.	Archeologische waarden in het plangebied worden beschermd door middel van een dubbelbestemming.
Heroverweging provinciaal beleid voor schaalvergroting in de melkveehouderij (2011)	Gedeputeerde Staten heeft voorgesteld om twee randvoorwaarden te stellen aan schaalvergroting van de melkveehouderij: <ul style="list-style-type: none"> - grootschalige melkveebedrijven blijven plaatsgebonden; - bedrijven krijgen een bouwperceel van maximaal 3 ha. In uitzonderingsgevallen kan hier ontheffing van worden verleend. 	In het bestemmingsplan zijn wijzigingsbevoegdheden opgenomen om agrarische bouwpercelen te ontwikkelen tot 2,5 ha.
Gemeentelijk beleid		
Structuurvisie 2030	In de structuurvisie 2030 zijn de volgende uitgangspunten benoemd die van belang zijn voor het buitengebied: <ul style="list-style-type: none"> - elk dorp heeft een uniek karakter. 'Nieuwe ontwikkelingen moeten aansluiten bij het dorpsdna en het waar nodig zelfs versterken.' - de gemeente zet in op minimaal één ontmoetingsplaats in elk dorp. - ruimte bieden aan de landbouw, zonder dat het landschap en de beleving hier nadeel van ondervinden. Inrichtingsprincipes van de Nije Pleats zijn leidend voor uitbreiding van bouwpercelen of nieuwe bouwpercelen; - verbinden van natte gebieden in de ecologische hoofdstructuur. - uitbreiding van kano/vaarroutes. 	<ul style="list-style-type: none"> - in het beeldkwaliteitsplan wordt het DorpsDNA verder uitgewerkt. Waar nodig worden de kernrandzones vrijgehouden van schaalvergroting; - geen doorvertaling in het bestemmingsplan; - bouwpercelen groter dan 1,5 hectare zijn pas toegestaan na het toepassen van een wijzigingsbevoegdheid. Hier wordt maatwerk geleverd; - op basis van een wijzigingsbevoegdheid kunnen verbindingszones worden aangelegd; - in het bestemmingsplan wordt een minimale hoogte voor (nieuwe) bruggen opgenomen, om de doorvaart te verbeteren;

	<ul style="list-style-type: none"> - verder versterking van fiets-, wandel- en vaarroutes. - ruimte voor evenementen; - windenergie heeft niet de voorkeur. Opwekken van biogas is kansrijk, maar mag niet ten koste gaan van het landschap. 	<ul style="list-style-type: none"> - de aanleg van fiets- en wandelroutes is mogelijk op basis van een omgevingsvergunning; - bestaande evenemententerreinen worden voorzien van een aanduiding op de verbeelding; - in het plan zijn geen mogelijkheden voor windenergie opgenomen. Opwekken van biogas is alleen toegestaan, als het gaat om installaties die grotendeels zijn gebonden aan het eigen agrarisch bedrijf.
Structuurvisie Nieuw Stroomland (2011)	<ul style="list-style-type: none"> - proeftuin voor innovatieve en duurzame landbouw in het gebied Nieuw Stroomland, ten oosten van de Hegedyk en ten noorden van de Dekemawei - versterken van de recreatieve functie in Nieuw Stroomland. 	<ul style="list-style-type: none"> - Voor het Nieuw Stroomland worden voornamelijk geen andere mogelijkheden opgenomen
Notitie over de fysieke mogelijkheden voor de landbouw in Littenseradiel, 2011	<ul style="list-style-type: none"> - Mogelijkheden om door te groeien tot 300 NGE: bouwpercelen bij recht mogelijkheden geven tot 1,5 ha en een ontheffingsmogelijkheid tot 2,5 ha. Ontheffing onder voorwaarde van bedrijfsmatige noodzakelijkheid, een goede landschappelijke en milieutechnische inpassing. In het de gebieden tussen de Skrok, Skrins en Lionserpolder geen ruimte voor schaalvergroting. Bij de raadsbehandeling is het laatste punt geschrappt uit de nota. - Er zijn nauwelijks niet-grondgebonden bedrijven in Littenseradiel. Voor deze bedrijven is geen specifiek beleid uitgewerkt. <p>In het bestemmingsplan Buitengebied kunnen de volgende verbredingsmogelijkheden worden opgenomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Paardenhouderij; - Beperkte bedrijvigheid (tot maximaal categorie 3.1); - Bed en brochje; - Recreatieappartementen (in pandig); - Boerderijwinkel ten behoeve van verkoop eigen producten; - Lichte horeca-activiteiten (theeschenkerij e.d.); - Kleinschalig kamperen; - Zorgboerderij; - Maatschappelijke/recreatieve activiteiten. 	<ul style="list-style-type: none"> - Agrarische bedrijven krijgen een bouwperceel van maximaal 1,5 en kunnen na toepassing van een wijzigingsbevoegdheid doorgroeien tot 2,5 hectare. - er worden geen nieuwe niet-grondgebonden bedrijven toegestaan. Voor bestaande niet-grondgebonden bedrijven worden de bestaande planologische rechten gerespecteerd. - Nevenactiviteiten zijn toegestaan bij agrarische bedrijven; - in agrarische bestemmingen worden mogelijkheden opgenomen om bij beëindiging van de bedrijvigheid, de bestemming om te zetten naar een nieuwe functie.

Notitie Serre- en boogstallen (2009)	<p>Terughoudend beleid ten aanzien van Serre- en boogstallen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - alleen toegestaan ten behoeve van volwaardige agrarische veehouderijbedrijven [agrarisch bouwperceel > 1 ha]; - binnen het bouwvlak, een maximale nokhoogte van 10 m en een maximale goothoogte van 5 m. 	<ul style="list-style-type: none"> - boog- en serrestallen kunnen bij afwijking worden toegestaan. Daarbij moet op basis van het beeldkwaliteitsplan worden gemotiveerd of/hoe het staltype past in de landschappelijke context.
Beleidsnotitie Paardenhouderij (2011)	<ul style="list-style-type: none"> - Op basis van de SVBP worden verschillende bestemmingen gebruikt voor de verschillende typen paardenhouderij; - De gemeente maakt een scheiding tussen productiegerichte en gebruikgerichte paardenhouderij. Het eerste type wordt gelijk geschakeld met een agrarisch bedrijf en heeft dezelfde bouw mogelijkheden. Maneges zijn een bijzondere vorm van gebruikgerichte paardenhouderij. 	<ul style="list-style-type: none"> - bij het bestemmen van bestaande paardenhouderijen wordt het onderscheid uit de SVBP aangehouden.
Nota Verblijfsrecreatie (2010)	<p>Wijziging agrarische bedrijf naar recreatieappartement of pension toegestaan, indien de agrarische bedrijvigheid geheel is beëindigd. Binnen de bestaande bedrijfsbebouwing en overtollige (landschapsontsierende) bebouwing wordt gesloopt.</p> <p>Ten aanzien van reguliere kampeerterreinen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het aantal standplaatsen wordt per kampeerterein vastgelegd. - bij nieuw te plaatsen stacaravans/chalets een maximale maat van 50 m² met een hoogte van 3,70 meter aangehouden; - op maximaal 20% van het kampeerterein worden stacaravans/chalets toegestaan; - een bedrijfsmatige exploitatie is verplicht; - maximaal 5 trekkershutten van 15 m² en een hoogte van 3,50 m. <p>Kleinschalig kamperen onder ontheffing toegestaan. Ten hoogste 25 standplaatsen, mits landschappelijk goed ingepast. Minimaal 100 meter ten opzichte van woningen.</p> <p>Kleinschalige B&B is ondergeschikt toegestaan in (bedrijfs)woningen. Niet in vrijstaande bijgebouwen. Maximaal 2 kamers en 5 bedden.</p> <p>Groepsaccommodatie is onder voorwaarden toegestaan in voormalig agrarische bebouwing</p>	<ul style="list-style-type: none"> - bij de agrarische bestemmingen worden wijzigingsmogelijkheden opgenomen om de bestemming (onder voorwaarden) om te zetten naar een recreatiebestemming. - Bestaande kampeerterreinen worden bestemd met de hiernaast genoemde randvoorwaarden; - bij agrarische bestemmingen en voormalig agrarische bedrijven wordt kleinschalig verblijfsrecreatie toegestaan. Het natuurgebied tussen de Skrok, Skrins en Lionserpolder wordt hier van uitgezonderd.
MIP, Littenseradiel (1992)	<p>In het kader van het Monumenten Inventarisatie Project (MIP) is de bouwkunst uit de periode 1850-1940 in beeld gebracht.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - gebouwen die op basis van de MIP worden aangemerkt als karakteristiek en geen wettelijke monumentenstatus hebben, worden aangeduid op de verbeelding. Behoud van de karakteristieke hoofdvorm staat hierbij voorop.

Verordening Wet geurhinder en veehouderij gemeente Littenseradiel (2008)	Op basis van een geurverordening mogen verschillende agrarische bedrijven afwijking van de vaste afstanden uit de <i>Wet geurhinder en veehouderij</i> . Ten opzichte van geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom geldt een afstand van 50 meter. Buiten de bebouwde kom geldt een afstand van 25 meter.	- bij toekennen van bouwpercelen wordt rekening gehouden met de afstanden uit de geurverordening.
Beleidsnotitie voor co-vergistinginstallaties, 2010	Het gebied Nieuw Stroomland is wellicht geschikt voor het ontwikkelen van grootschalige co-vergistinginstallaties	- Grootschalige co-vergisting wordt in het bestemmingsplan niet rechtstreeks mogelijk gemaakt.
Beeldkwaliteitsplan	In het kader van het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied wordt een beeldkwaliteitsplan opgesteld. Hierin wordt concrete uitwerking gegeven aan de aspecten die bepalend zijn voor de beleevingswaarde van landschap, structuur en opstallen. In het beeldkwaliteitsplan kunnen voorts (aanvullende) criteria voor de situering, maatvoering en vormgeving worden vastgelegd.	- Het beeldkwaliteitsplan gaat deel uitmaken van het bestemmingsplan en kan gebruikt worden als een aanvullend toetsingskader voor ontwikkelingen in het buitengebied. Daarmee vormt het plan een aanvulling op de bouw- en gebruiksvoorschriften die in de bestemmingsplanregels zijn opgenomen.
Milieueffectrapportage (m.e.r)	In het kader van het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied wordt een milieutoets uitgevoerd. Deze richt zich primair op stikstofdepositie op de Alde Feanen. De milieutoets komt voort uit wettelijke vereisten en ziet er op toe dat milieubelangen actief worden meegewogen in de beleidsvorming. De milieueffectrapportage (MER) dient voorafgaand of bij vaststelling van het bestemmingsplan door de gemeenteraad te worden aanvaard.	- Indien het MER hier aanleiding toe geeft kan het beleid in het bestemmingsplan worden bijgesteld om de milieubelasting die uit het bestemmingsplan kan voortkomen te beperken.

4. THEMATISCHE UITGANGSPUNTEN

In dit hoofdstuk wordt een samenvatting gegeven van de uitgangspunten per thema. De uitgangspunten worden in hoofdstuk 4 nader besproken en gemotiveerd. In de eerste kolom wordt aangegeven welke onderwerp het betreft. In de volgende kolom wordt een voorstel gedaan voor een bestemmingsregeling. Het gaat om het vastleggen van de te hanteren be-

leidslijn. De exacte benaming en definitie van bestemmingen volgt op basis van de wettelijke RO standaarden bij de uitwerking van het (concept)voorontwerpbestemmingsplan. In de laatste kolom wordt aangegeven in welke paragraaf de nadere onderbouwing van het desbetreffende onderwerp is terug te vinden.

4.1. Landbouw

Onderwerp	Uitgangspunt nieuw bestemmingsplan	Paragraaf nadere onderbouwing
Grondgebonden veehouderij	<p>In een agrarische gebiedsbestemming worden bouwvlakken opgenomen met een omvang van maximaal 1,5 ha. Bij het toekennen van een bouwperceel is sprake van maatwerk, waarbij de bestaande bebouwing leidend is. Voor hobbyboeren geldt een specifieke regeling (zie verderop).</p> <p>Op basis van de inventarisatie die in het beeldkwaliteitsplan wordt uitgevoerd wordt besloten of er in de kernrandzones ook een andere bestemmingsregeling wenselijk is of dat er nog anderszinds onderscheid moet worden gemaakt tussen gebieden. Bijvoorbeeld vanuit landschappelijke overwegingen.</p> <p>Daarnaast wordt een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om percelen te kunnen laten doorgroeien tot 2,5 ha. Randvoorwaarden voor uitbreiding overnemen uit de <i>Notitie over de fysieke mogelijkheden voor de landbouw in Littenseradiel, 2011</i>. Ten slotte wordt een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om verplaatsing van bedrijven mogelijk te maken.</p>	5.1.1.
Niet-grondgebonden veehouderij	Niet-grondgebonden bedrijven en neventakken worden bestemd. Er gelden dezelfde maximale bouw mogelijkheden bij recht (1,5 ha) en bij wijziging (2,5 ha). Er worden geen nieuwe niet-grondgebonden bedrijven of neventakken mogelijk gemaakt.	5.1.2.
Agrarische bebouwing	<p>Goothoogte uit het bestaande bestemmingsplan overnemen (5 meter). Bij recht wordt een nokhoogte toegestaan van 12 meter. Via een binnenplanse afwijking kan 15 meter worden toegestaan, waarbij toetsing aan het beeldkwaliteitsplan noodzakelijk is.</p> <p>Voor bouwpercelen met karakteristieke bebouwing, zoals waardevolle kop-hals-romp-boerderijen wordt een specifieke regeling opgenomen, waarbij het behoud van de karakteristieke hoofdvorm het uitgangspunt vormt.</p> <p>Alle daken worden voorzien van een dakhelling. Voor verbindingsdelen zijn ook platte daken toegestaan. Serre- en boogstallen alleen toestaan onder voorwaarden uit de <i>Notitie Serre- en boogstallen, 2009</i>.</p> <p>De beperkte mogelijkheden voor schuilstallen (50 m²) worden overgenomen uit de geldende plannen.</p> <p>Sleufsilo's worden in principe binnen het bouwvlak gebouwd, tenzij het bouwvlak onvoldoende ruimte biedt. In dat geval wordt een sleufsilo tot 25 meter buiten het bouwvlak toegestaan.</p>	5.1.3.

Agrarische bedrijfs-woningen	Regeling goot- en bouwhoogtehoogte en dakhelling overnemen uit het geldende bestemmingsplan. Er wordt een maximale inhoud van 650 m ³ toegestaan (exclusief bijgebouwen). Onder voorwaarden kan worden afgeweken naar een inhoud van 750 m ³	5.1.4.
Hobbyboeren	Hobbyboeren krijgen een woonbestemming met een specifieke aanduiding. Op dit punt wordt de regeling uit het geldende bestemmingsplan overgenomen (200 m ² aan agrarische bebouwing).	5.1.5.
Paardenhouderij	In overeenstemming met de SVBP en de beleidsnotitie Paardenhouderij worden gebruikgerichte paardenhouderijen bestemd als agrarische activiteit. Paardenpensions krijgen een specifieke agrarische bestemming en maneges krijgen een sportbestemming. Voor de realisatie van nieuwe paardenhouderijen, bijvoorbeeld via een wijzigingsbevoegdheid, zijn de toetsingscriteria uit de beleidsnotitie van toepassing. Paardrijbakken bij percelen waarop wordt gewoond, worden na afwijking toegestaan op het bijbehorende perceel dan wel direct aansluitend daarop. Ook voor paardrijbakken gelden de toetsingscriteria uit de <i>Beleidsnotitie Paardenhouderij (2011)</i> .	5.1.6.
Nevenfuncties	De verbredingsmogelijkheden uit de <i>Notitie over de fysieke mogelijkheden voor de landbouw in Littenseradiel, 2011</i> worden als afwijkingsbevoegdheid opgenomen bij de agrarische gebiedsbestemming(en). Het gaat onder andere om lichte bedrijvigheid, verblijfsrecreatieve functies en maatschappelijke functies. Ook caravanstalling in vrijstaande bebouwing wordt toegestaan. Wat betreft internethandel is alleen de opslag van goederen en een beperkte oppervlakte toegestaan. Detailhandel is alleen ondergeschikt mogelijk en is gerelateerd aan de agrarische productiefunctie. Omdat nevenfuncties kunnen bijdragen aan het duurzaam in stand houden van karakteristieke bebouwing, wordt nieuwe bebouwing ten behoeve van nevenfuncties niet wenselijk geacht. Om te voorkomen dat nevenfuncties hun ondergeschikte karakter verliezen, wordt er een toetsbare begrenzing aangehouden.	5.1.7.
Vervolgfuncties (voormalig agrarische bedrijven)	In de agrarische gebiedsbestemmingen worden mogelijkheden opgenomen om de bestemming te wijzigen naar: - Wonen; - Wonen - Voormalige boerderij (zie paragraaf 3.3); - Maatschappelijk; - Cultuur en ontspanning en lichte horeca; - Dienstverlening; - Lichte bedrijvigheid. Wat betreft internethandel is alleen de opslag van goederen en een beperkte oppervlakte toegestaan; - Verblijfsrecreatie (o.a. groepsaccomodatie); - Paardenhouderij; - Maneges. Bij functiewijziging wordt beperkte nieuwbouw toegestaan, mits daar een verbetering ten opzichte van de bestaande situatie tegenover staat, bijvoorbeeld door het saneren van verouderde opstallen. Bij omschakelen naar de functie wonen is het ruimte-voor-ruimte-beleid van de provincie van toepassing.	5.1.8.

4. 2. Landschap, cultuurhistorie, natuur en water

Onderwerp	Uitgangspunt nieuw bestemmingsplan	Paragraaf nadere onderbouwing
Landschappelijke en aardkundige waarden	<p>De agrarische gebiedsbestemming(en) worden mede bestemd voor het behoud en de versterking van landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Ter bescherming van waardevolle beplanting wordt een omgevingsvergunningstelsel opgenomen</p> <p>Cultuurhistorisch waardevolle elementen worden voorzien van een dubbelbestemming of een aanduiding die voorziet in het de bescherming van de cultuurhistorische waarde. Op basis van het cultuurhistorische inventarisatie wordt bepaald welke elementen binnen en rondom de dorpen worden beschermd</p> <p>Bij het bestemmingsplan wordt een beeldkwaliteitsplan opgenomen als aanvullend toetsingskader</p> <p>In verband met de kernkwaliteit openheid worden opgaande teeltvormen en houtopstanden niet overal wenselijk geacht. Om te kunnen sturen op de openheid, wordt het aanbrengen van opgaande beplanting geregeld via een afwijkingsbevoegdheid.</p>	5.2.1.
Archeologische waarden	<p>Ter plaatse beschermde vindplaatsen en terreinen waar op basis van provinciaal beleid een waarderend onderzoek moet plaatsvinden, wordt een dubbelbestemming opgenomen. Archeologische waarden worden beschermd door middel van een omgevingsvergunningstelsel en een onderzoeksplicht.</p> <p>Archeologische monumenten worden beschermd door de Monumentenwet, maar worden opgenomen vanwege de signaleringsfunctie</p>	5.2.2.
Beschermde dorpsgezicht en karakteristieke panden	<p>De beschermde dorpsgezichten Húns en Lytsewierrum worden voorzien van een dubbelbestemming ter bescherming van Cultuurhistorische waarden. In de dorpen wordt gewerkt met aparte bestemmingen en een strakkere bebouwingregeling (bouwvlakken).</p> <p>Voor bouwpercelen met karakteristieke bebouwing, zoals waardevolle kop-hals-romp-boerderijen wordt een specifieke regeling opgenomen, waarbij het behoud van de karakteristieke hoofdvorm het uitgangspunt vormt.</p> <p>De aanduiding karakteristiek uit het geldende bestemmingsplan wordt overgenomen. Gebouwen die op basis van de cultuurhistorische inventarisatie als karakteristiek worden aangemerkt, worden ook aangeduid.</p> <p>Het behoud van karakteristieke kleine woonhuizen wordt gestimuleerd door extra mogelijkheden toe te kennen voor aan- en bijgebouwen, waardoor het kleine hoofdgebouw acceptabeler is. Omzetten naar een groter woning wordt echter niet tegengegaan.</p>	5.2.3.
Natuurwaarden	<p>Natuurgebieden met een agrarische medegebruik (Skrok, Skrins en Lionserpolder en gronden daartussen) krijgen een natuurbestemming, waarbij agrarisch natuurbeheer is toegestaan.</p> <p>In de agrarische gebiedsbestemming(en) wordt een wijzigingsbevoegdheid naar natuur opgenomen om de ecologische verbindingzones mogelijk te maken.</p>	5.2.4.

	Gebieden of structuurelementen met een ecologische waarde worden voorzien van een dubbelbestemming.	
Waterhuishouding	<p>Waterlopen met een belangrijke waterhuishoudkundige functie krijgen de bestemming 'Water'</p> <p>Waterlopen met een landschappelijke of cultuurhistorisch waarde krijgen een aparte waterbestemming met een omgevingsvergunningstelsel. Op basis van de cultuurhistorische inventarisatie en het Beeldkwaliteitsplan wordt een selectie gemaakt van beeldbepalende waterlopen.</p> <p>Om de realisatie van vaarten/kanoroutes mogelijk te maken wordt een minimale brughoogte opgenomen. Door middel van een algemene wijzigingsbevoegdheid wordt de verbreding van vaarten mogelijk gemaakt.</p>	5.2.5.

4.3. Wonen, recreatie en bedrijvigheid

Onderwerp	Uitgangspunt nieuw bestemmingsplan	Paragraaf nadere onderbouwing
Burgerwoningen	<p>Mogelijkheden voor bestaande burgerwoningen overnemen uit het geldende bestemmingsplan.</p> <p>Ter plaatse van voormalige boerderijen wordt een aparte woonbestemming opgenomen. Deze bestemming biedt ruimere bouw- en functiemogelijkheden en beoogt de karakteristieke hoofdvorm van boerderijpanden in stand te houden.</p> <p>In het bestemmingsplan zijn mogelijkheden opgenomen om mantelzorg toe te staan in woonhuizen en aangebouwde bijgebouwen. Het gebruik van vrijstaande bebouwing ten behoeve van mantelzorg is niet toegestaan.</p>	5.3.1.
Verblijfsrecreatieve bedrijven	<p>Recreatiebedrijven krijgen een eigen bestemming. De maximale oppervlakte aan bebouwing wordt uit het geldende plan overgenomen.</p> <p>De maatvoering uit de Nota Verblijfsrecreatie wordt in de planregels opgenomen.</p> <p>Permanente bewoning van recreatiewoningen of kampeermiddelen is niet toegestaan en wordt in de planregels uitgesloten.</p>	5.3.2.
Kleinschalige verblijfsrecreatie	<p>Bij agrarische bedrijven en woningen worden afwijkingbevoegdheden opgenomen om kleinschalige verblijfsrecreatie toe te staan.</p> <p>Wanneer bestaande verblijfsrecreatie niet ondergeschikt is, wordt deze specifiek aangeduid.</p> <p>In de natuurgebieden (met agrarisch medegebruik) zijn geen mogelijkheden voor kampeerterrinen opgenomen.</p>	5.3.3.
Sport/dagrecreatieve voorzieningen/evenementen	<p>Het kaatsveld wordt voorzien van een sportbestemming met beperkte bouwmogelijkheden.</p> <p>Binnen de gebiedsbestemmingen worden mogelijkheden opgenomen om fiets- en voetpaden aan te leggen.</p> <p>Bestaande evenemententerreinen worden aangeduid. Er wordt onderscheid gemaakt in de omvang, duur en frequentie van evenementen.</p>	5.3.4.
Bedrijfsfuncties en	Ter plaatse van een basisbestemming 'Bedrijf' zijn bedrijven uit milieucategorie 1 en 2 toegestaan. Bedrijven uit hogere catego-	5.3.5

bedrijfswoningen	<p>rieën worden specifiek bestemd.</p> <p>Oppervlaktes uit het geldende bestemmingsplan overnemen.</p> <p>Per bedrijfsperceel is één bedrijfswoning toegestaan.</p>	
Maatschappelijke en culturele functies	Functies die in de geldende bestemmingsplannen de bestemming 'Bijzondere doeleinden' hebben, krijgen een bestemming die is afgestemd op SVBP. Daarmee worden de maatschappelijke functies uitwisselbaar.	5.3.6.
Horeca en detailhandel	<p>Bestaande horecafuncties en detailhandelfuncties specifiek bestemmen. Per perceel is één bedrijfswoning toegestaan.</p> <p>In het buitengebied is alleen ondergeschikte en productiegerelateerde detailhandel toegestaan. Opslag ten behoeve van webwinkels is toegestaan. Webwinkels met verkoop aan huis zijn niet toegestaan, tenzij er geen verkoop aan de deur is en het een duidelijk ondergeschikte activiteit betreft (o.a. geen aparte opslagruimte).</p>	5.3.7.

4. 4. Milieu, energie en infrastructuur

Onderwerp	Uitgangspunt nieuw bestemmingsplan	Paragraaf nadere onderbouwing
Infrastructuur	<p>Voor doorgaande wegen verkeersbestemming opnemen, met een aantal dwarsprofielen. Binnen de dorpen een verkeersbestemming met een verblijfsfunctie.</p> <p>Erftoegangswegen zijn toegestaan binnen de agrarische gebiedsbestemming.</p>	5.4.1
Buisleidingen en nutsvoorzieningen	Opslag en gaswinning krijgt een bedrijfsbestemming. Nutsleidingen worden beschermd door middel van een dubbelbestemming.	5.4.2.
Milieubeleid	<p>Uit het planMER moet blijken of de ontwikkelingsmogelijkheden moeten worden beperkt of aan randvoorwaarden moeten worden gekoppeld.</p> <p>De afwijkende afstanden die gelden op basis van de geurverordening spelen een rol bij het afbakenen van de bouwvlakken voor agrarische bedrijven.</p>	5.4.3.
Opwekken van duurzame energie	<p>In agrarische gebiedsbestemmingen afwijkingmogelijkheden opnemen om bedrijfsgebonden mestvergisting- en mestraffinage mogelijk te maken.</p> <p>Bestaande windturbines worden bestemd en voorzien van een vervangingsregeling (met een vergelijkbare ashoogte).</p>	5.4.4.

5. NADERE TOELICHTING OP DE THEMATISCHE UITGANGSPUNTEN

5.1. Landbouw

5.1.1. Grondgebonden landbouw

Grondgebonden veehouderij, en dan met name de melkveehouderij, is het meest voorkomende type agrarische bedrijfstype in de gemeente. Schaalvergroting is in deze sector een onmiskenbare trend. Het vrijgeven van de melkquota in 2014 werkt deze trend verder in de hand. Wel bestaat er een zeker spanningsveld tussen schaalvergroting en de landschappelijke kwaliteiten in het gebied. Om bedrijven ook in de toekomst goed te laten functioneren, worden alle bedrijven binnen de provinciale en gemeentelijke kaders ruimte geboden voor deze schaalvergroting. Om rekening te kunnen houden met de specifieke ruimtelijke situatie, is de vorm en de omvang van het bouwperceel afgestemd op de huidige bebouwing en de landschappelijke context. In een agrarische gebiedsbestemming worden bouwvlakken opgenomen met een omvang van maximaal 1,5 ha, tenzij bestaande bedrijven al groter zijn dan deze omvang.

Op termijn kunnen een aantal bedrijven doorgroeien tot een omvang van ongeveer 300 NGE. In het bestemmingsplan wordt daarom een wijzigingsbevoegdheid opgenomen tot een bouwvlak van maximaal 2,5 hectare. Aan de bouwvlakken van deze omvang wordt alleen meegewerkt op basis van een maatwerkbenadering. Er moet sprake zijn van een goede landschappelijke en milieutechnische inpassing. Deze benadering sluit aan bij de Nije Pleats methode van de provincie Fryslân.

Op basis van de inventarisatie die in het beeldkwaliteitsplan wordt uitgevoerd wordt besloten of er in de kernrandzones ook een andere bestemmingsregeling wenselijk is of dat er nog anderzijds onderscheid moet worden gemaakt tussen gebieden. Bijvoorbeeld vanuit landschappelijke over-

wegingen. Ook voor hobbyboeren geldt een specifieke regeling (zie verderop).

De vraag naar vestigingsruimte voor nieuwe agrarische bedrijven zal naar verwachting beperkt zijn. Uitgangspunt is om, vanwege de impact op het open landschap, terughoudend om te gaan met het leggen van nieuwe agrarische bouwblokken. In eerste instantie moet bij een aanvraag voor vestiging gezocht worden naar mogelijkheden op eerder vrijgekomen agrarische bouwpercelen.

Toch kan het gebeuren dat, gezien ook de looptijd van het bestemmingsplan, zich incidenteel de vraag voordoet voor een nieuwe agrarische bedrijfsvestiging. Zo kunnen bestaande bedrijven binnen de gemeente in of nabij bebouwde kommen of nabij of binnen woonclusters milieutechnisch zó ongunstig liggen, dat verplaatsing naar een nieuwe locatie wenselijk is. In het bestemmingsplan zal hiervoor een wijzigingsbevoegdheid worden opgenomen. Voor dit soort gevallen is het wenselijk voor elk geval een afzonderlijke afweging te maken en een aparte procedure te doorlopen. Als voorwaarde moet in ieder geval gelden dat het agrarisch bouwperceel, wat wordt verlaten, wordt verwijderd en dat alle daar aanwezige bedrijfsbebouwing wordt gesaneerd.

5.1.2. Niet-grondgebonden veehouderij

In de gemeente Littensradiel komt op dit moment 1 pluimveehouderij en 1 varkenshouderij voor. Niet-grondgebonden landbouw speelt dus nauwelijks een rol in de gemeente. Mogelijkheden voor nieuwe bedrijven worden niet in het bestemmingsplan opgenomen. Voor bestaande niet-grondgebonden bedrijven gelden dezelfde bouwmogelijkheden bij recht (1,5 ha) en bij wijziging (2,5 ha).

Bestaande niet-grondgebonden neventakken worden aangeduid en ge-

bonden aan een maximale oppervlakte. Van een neventak is in planologische opzicht sprake als er in ruimtelijke zin sprake is van ondergeschiktheid aan de hoofdtak. De maximale oppervlakte zal nog worden afgebakend.

5.1.3. Agrarische bebouwing

Schaalvergroting in de landbouw is duidelijk zichtbaar in de grotere stallen die worden gebouwd. Met name de nokhoogte komt steeds hoger te liggen. Deels vloeien deze grotere stallen voort uit de eisen die op het gebied van dierenwelzijn gelden (meer oppervlak per dier en betere ventilatie).

Om de inpasbaarheid in het landschap te garanderen zijn er bepalingen opgenomen voor maatvoering van nieuwe stallen. In het bestemmingsplan wordt een maximale goothoogte toegestaan van 5 meter. Deze maat vloeit voort uit het provinciaal beleid en komt overeen met de mogelijkheden uit het geldende bestemmingsplan. Bij recht wordt een nokhoogte toegestaan van 12 meter. Via een binnenplanse afwijking kan 15 meter worden toegestaan, waarbij toetsing aan het beeldkwaliteitsplan noodzakelijk is. Alle daken worden in principe voorzien van een kap. Voor verbindende delen tussen gebouwen zijn ook platte daken toegestaan.

Karakteristieke gebouwen voegen kwaliteit toe aan de beleving van het landelijk gebied. Voor bouwpercelen met karakteristieke bebouwing, zoals kop-hals-romp-boerderijen, wordt daarom een specifieke regeling opgenomen, waarbij het behoud van de karakteristieke hoofdvorm het uitgangspunt vormt.

Het beeldkwaliteitplan zal ook als toetsingskader kunnen gelden voor afwijkende bouwvormen. Steeds meer worden agrarische bedrijfsgebouwen gebouwd, die afwijken van het traditionele beeld. Boog- en serrestallen zijn stallen met een ronde kapvorm, die van invloed zijn op het traditionele, herkenbare beeld van agrarische bedrijfsbebouwing in het landschap.

Vanuit met name de dierenwelzijneisen worden deze staltypen steeds vaker toegepast.

Om een goede inpassing te waarborgen zullen deze stalvormen pas na afwijking van het bestemmingsplan mogelijk zijn, waarbij het beeldkwaliteitplan als toetsingskader kan functioneren. De gemeente heeft specifiek beleid ontwikkeld voor serre- en boogstallen.

Deze staltypes worden via een (binnenplanse) afwijking toegestaan na toetsing aan het beeldkwaliteitsplan en de voorwaarden uit de *Notitie Serre- en boogstallen, 2009*.

Schuilstallen worden uit het oogpunt van dierenwelzijn positief gewaardeerd. Het gaat hier om stallen buiten het agrarisch bouwperceel. De beperkte mogelijkheden voor schuilstallen (50 m²) worden daarom overgenomen uit de geldende plannen.

Sleufsilos worden in principe binnen het bouwvlak gebouwd, tenzij het bouwvlak onvoldoende ruimte biedt. In dat geval wordt een sleufsilos met ontheffing tot 25 meter buiten het bouwvlak toegestaan.

5.1.4. Agrarische bedrijfswoningen

Voor een goede agrarische bedrijfsvoering is het gewenst om bij agrarische bedrijven te kunnen wonen. Het toestaan van een bedrijfswoning ligt daarom voor de hand. Bij grotere bedrijven kan het vanuit de bedrijfsvoering gewenst zijn twee bedrijfswoningen te hebben. Onder strikte voorwaarden wordt deze tweede bedrijfswoning toegestaan in het bestemmingsplan.

Voor bestaande agrarische bedrijven worden de goothoogte en de dakhelling overgenomen uit het geldende bestemmingsplan (Goothoogte 3,50

meter. Dakhelling tussen 30 en 60°). Er wordt een maximale inhoud van 750 m³ toegestaan, waarbij onder voorwaarden kan worden afgeweken naar 900 m³.

5.1.5. Hobbyboeren

In het landelijk gebied komen veel voormalige agrarische bedrijven of burgerwoningen voor, waar nog hobbymatig dieren worden gehouden. Een scherpe grens tussen hobbymatige activiteiten en een agrarisch bedrijf is soms moeilijk te trekken. Per individueel geval moet dit worden beoordeeld. Hobbyboeren krijgen een woonbestemming met een specifieke aanduiding. Daarbij wordt de bebouwingregeling uit het geldende bestemmingsplan overgenomen (200 m² aan agrarische bebouwing)

5.1.6. Paardenhouderij

In de afgelopen jaren is de belangstelling voor paarden in het buitengebied gegroeid. De ruimte die vrijkomende agrarische bebouwing biedt, maakt het aantrekkelijk om een manege of paardenhouderij in het landelijk gebied op te richten.

De paardenhouderij kent een grote diversiteit aan verschijningsvormen, met als belangrijkste onderscheid productiegerichte paardenhouderijen enerzijds en gebruiksgericte paardenhouderijen anderzijds¹⁾. Zo zijn er agrarische bedrijven waar uitsluitend paarden worden gefokt, opgefokt, die als hengstenhouderij in gebruik zijn of waar paarden voor de melkproductie worden gehouden. Dit zijn productiegerichte paardenhouderijen, waar in veel gevallen ook het beleren en verhandelen wordt uitgeoefend.

Daarnaast zijn er de paardenhouderijen die uitsluitend paarden stallen. Deze komen bijvoorbeeld voor als ondergeschikte functie, als het hobby-

matig houden van paarden, bij wonen of binnen voormalig agrarische bedrijven. De ruimtelijke impact van deze paardenhouderijen is dermate klein, dat deze in het bestemmingsplan niet apart worden bestemd.

Alleen de grote, bedrijfsmatige paardenhouderijen worden als zodanig bestemd. Deze paardenhouderijen zijn bekend als stoeterijen, pensionstallen, en dergelijke, waarbij op de bedrijven deels paarden van derden worden gestald. In ondergeschikte mate vindt hier ook het fokken en verhandelen van paarden plaats. De hoofdfunctie is hier niet gericht op het voortbrengen van paarden, maar op het houden en stallen en het africhten, opleiden en trainen van paarden.

Deze paardenhouderijen onderscheiden zich van maneges, waar de bedrijfsactiviteiten met name zijn gericht op het paardrijden en het houden van wedstrijden.

Met het onderscheiden in verschillende vormen van paardenhouderijen wordt een zelfstandige plaats geboden in het landelijk gebied. Voor bedrijven die in het verleden onder de agrarische bestemming zijn gestart, levert het opnemen van een maatbestemming geen beletsel op. Voor deze groep bedrijven zal de bestemming worden opgenomen die het best bij de feitelijke bedrijfsactiviteiten past.

Maneges en paardenrecreatieverblijven worden beschouwd als toeristisch-recreatieve bedrijven. Ook mengvormen, zoals een manege met groepsaccommodatie, vallen hieronder. Daarbij wordt gekeken naar de hoofdfunctie. Bestaande bedrijven worden als zodanig bestemd. Eventuele nieuwe maneges zullen met een aparte planherziening worden toegestaan. Nieuwvestiging maakt om die reden geen deel uit van het nieuwe bestemmingsplan.

In overeenstemming met de SVBP en de gemeentelijke *Beleidsnotitie Paardenhouderij (2011)* worden gebruiksgericte paardenhouderijen be-

¹⁾ Handreiking paardenhouderij en ruimtelijke ordening, VNG 2006.

stemd als agrarische activiteit.

Paardenpensions krijgen een specifieke agrarische bestemming en maneges krijgen een recreatiebestemming. Voor de realisatie van nieuwe paardenhouderijen, bijvoorbeeld via een wijzigingsbevoegdheid, zijn de toetsingscriteria uit de beleidsnotitie van toepassing.

In het buitengebied worden (hobbymatig) paarden gehouden. Het gebruik van gebouwen en gronden voor deze activiteit sluit min of meer aan bij het traditionele gebruik van het buitengebied. In de praktijk is gebleken dat met name paardenbakken gevolgen kunnen hebben voor functies in de directe omgeving.

Paardenbakken zijn in het buitengebied in beginsel bij alle bestemmingen waarbinnen wordt gewoond, toegestaan via een afwijking. Hieraan is een aantal voorwaarden gekoppeld om de invloed op de directe omgeving te beperken, waaronder inpasbaarheid in het landschap, verlichting en de invloed op de omgeving (zie *Beleidsnotitie Paardenhouderij, 2011*). Tot slot moet de paardenbak direct achter de bestaande bebouwing op het eigen perceel van de aanvrager gerealiseerd worden.

5.1.7. Nevenfuncties

De term 'verbrede landbouw' duidt op het verwerven van extra inkomsten voor agrariërs uit niet-agrarische activiteiten naast de inkomsten uit de agrarische hoofdfunctie. Verbrede landbouw strekt zich dikwijls uit tot het terrein van recreatie, zorg, natuur en landschapsbeleving, educatie, kleinschalige horeca en het bieden van logies of een combinatie hiervan. Het gaat om functies die naast de oorspronkelijke agrarische bedrijfstak worden uitgeoefend en ondergeschikt zijn aan de hoofdfunctie.

De multifunctionele landbouw speelt vanuit haar agrarische identiteit op een unieke manier in op de groeiende vraag naar rust, ruimte en platte-

landsbeleving. De sector verbindt de maatschappij met het platteland en verbindt ook agrarische ondernemers met de maatschappij. Ook draagt deze vorm van landbouw bij aan het leefbaar houden van het platteland door meer en nieuwe (economische) activiteiten in het buitengebied te brengen.

In de praktijk blijkt dat er zich telkens nieuwe functies ontwikkelen. Daarbij kunnen nevenactiviteiten niet ongelimiteerd worden toegestaan. De activiteiten moeten passen in het landelijk gebied, landschappelijke en cultuurhistorische waarden respecteren en geen grote verstoring opleveren voor de omgeving. Hierbij speelt onder meer verkeersaantrekkende werking en aantasting van het beeld/aanzicht door onder andere buitenopslag.

In de gemeentelijke *Notitie over de fysieke mogelijkheden voor de landbouw in Littenseradiel, 2011* worden de volgende activiteiten benoemd als verbredingsmogelijkheden:

- Paardenhouderij;
- Beperkte bedrijvigheid (tot categorie 3.1.);
- Bed en brochje;
- Recreatieappartementen (inpandig);
- Boerderijwinkel ten behoeve van verkoop eigen producten;
- Lichte horeca-activiteiten (theeschenkerij e.d.);
- Kleinschalig kamperen;
- Zorgboerderij;
- Maatschappelijke/recreatieve activiteiten;
- Detailhandel is alleen ondergeschikt mogelijk en is gerelateerd aan de agrarische productiefunctie.

Een opkomende bedrijfstak in het buitengebied vormt de internethandel. De gemeente staat welwillend tegenover deze bedrijvigheid, maar wil wel de ruimtelijk impact beperken. In lijn met het provinciale beleid wordt (grootschalige) detailhandel niet toegestaan in het buitengebied. In het bestemmingsplan wordt daarom alleen ruimte toegestaan voor de opslag

van goederen. Er wordt tevens een beperkte oppervlakte bedrijfsvloer aangehouden, zodat er sprake blijft van een ondergeschikte functie.

Om de inpasbaarheid van de activiteiten te kunnen toetsen, worden deze alleen bij afwijking mogelijk gemaakt. Overkoepelende randvoorwaarde voor activiteiten binnen het agrarische gebied is het behoud van de kenmerkende landschappelijke en cultuurhistorische waarden. De activiteit vindt zoveel mogelijk plaats binnen de bestaande bebouwing. Voor activiteiten geldt dat er door de nieuwe functies geen belemmeringen mogen ontstaan voor de ontwikkelingsmogelijkheden van aanwezige (agrarische) bedrijven en de woonfunctie van omliggende woningen.

5.1.8 Vervolgfuncties

Naast schaalvergroting is er ook sprake van stoppende agrarische bedrijven. Dit brengt de vraag met zich mee, voor welke andere functies de (voormalig) agrarische bebouwing kan worden benut. Het type bedrijvigheid dat in de vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen wordt uitgeoefend varieert. Voor de kwaliteit van de leefomgeving is het van belang dat er functies terugkomen die passen in het landelijk gebied.

Eenzijds zijn er kansen voor een mogelijke kwaliteitsverbetering, bijvoorbeeld wanneer onaantrekkelijke gebouwen worden gesaneerd. Anderzijds biedt het kansen voor nieuwe functies in het landelijk gebied die een nieuwe impuls kunnen geven. Kleinschalige bedrijvigheid of het bewoond blijven van de voormalige bedrijfswoning kan ten goede komen aan de leefbaarheid van een gebied.

Hiertegenover staat dat een toename van andere functies in het landelijk gebied kan leiden tot een toename van mobiliteit, parkeer- en milieuproblemen en bijvoorbeeld hinder voor omringende agrarische bedrijven. Om dergelijke effecten te beheersen of voorkomen, is beleidsvorming nodig. In het geval van wijziging naar een bedrijfsfunctie is van belang dat er sprake

is van een functie die passend is binnen het agrarisch gebied.

Er mag, afhankelijk van de ligging en de bereikbaarheid, geen sprake zijn van een te grote verkeersaantrekkende werking. De functie moet binnen bestaande bebouwing plaatsvinden, waarbij in geringe mate ruimte wordt geboden voor aanvullende nieuwbouw. Tot slot mag er geen sprake zijn van buitenopslag.

In het bestemmingsplan worden wijzigingsbevoegdheden opgenomen om de agrarische gebiedsbestemmingen - onder voorwaarde van een goede inpasbaarheid in de context - te wijzigen naar:

- Wonen;
- Wonen - Voormalige boerderij (zie paragraaf 3.3);
- Maatschappelijk;
- Cultuur en ontspanning;
- Dienstverlening;
- Lichte bedrijvigheid;
- Verblijfsrecreatie (o.a. groepsaccommodatie);
- Paardenhouderij;
- Maneges.

Bij het wijzigen van de agrarische functie naar de woonfunctie is het ruimte-voor-ruimte-beleid van de provincie van toepassing. Kwaliteit en de plek van nieuwe bebouwing is belangrijk. In het planMER wordt bekeken of er landschappelijk kwetsbare gebieden zijn, die van deze mogelijkheden moeten worden uitgesloten.

Voor de mogelijkheden voor handel over het Internet wordt verwezen naar paragraaf 5.1.7.

5. 2. Landschap, cultuurhistorie, natuur en water

5.2.1. Landschappelijke en aardkundige waarden

Het landelijke karakter en het herkenbare landschap van de gemeente Littenseradiel wordt gezien als een belangrijke kwaliteit. Bescherming van landschappelijke waarden vormt daarom één van de hoofduitgangspunten van het nieuwe bestemmingsplan (zie paragraaf 2.3). Het agrarisch gebied wordt mede bestemd voor het behoud en de versterking van landschappelijke en cultuurhistorische waarden.

Uit de cultuurhistorische inventarisatie moet blijken of een onderscheid in verschillende gebiedsbestemmingen wenselijk is.

Cultuurhistorisch waardevolle elementen, zoals dijken of waterlopen, worden voorzien van een dubbelbestemming of een aanduiding die voorziet in het de bescherming van de cultuurhistorische waarde. Op basis van het cultuurhistorische inventarisatie wordt bepaald welke elementen binnen en rondom de dorpen worden beschermd. Uit de inventarisatie moet blijken of de kernrandzones uit het geldende bestemmingsplan moeten worden gehandhaafd ter bescherming van het dorp silhouet. Ter bescherming van en beplanting wordt een omgevingsvergunningenstelsel opgenomen.

Bij het bestemmingsplan wordt een beeldkwaliteitsplan opgenomen als aanvullend toetsingskader voor nieuwe ontwikkelingen.

5.2.2. Archeologische waarden

Op basis van Europees en provinciaal beleid wordt gestreefd naar de bescherming van archeologische waarden. Het rijk is alleen betrokken bij de bescherming van archeologische monumenten (via de Monumentenwet). Meest concrete beleid vormt het Famke-beleid van de provincie en de verbijzondering die voor Littenseradiel is uitgevoerd en jaarlijks in een voorbereidingsbesluit wordt vastgelegd. Gebieden met een hoge archeologische verwachtingswaarde worden beschermd door middel van een vergunningenstelsel. Delen van het plangebied met een lage verwachtingswaarde worden vrijgegeven voor bodemingrepen.

Ter plaatse beschermde vindplaatsen en terreinen waar op basis van provinciaal beleid een waarderend onderzoek moet plaatsvinden, wordt een dubbelbestemming opgenomen. Archeologische waarden worden beschermd door middel van een omgevingsvergunningenstelsel en een onderzoeksplicht.

Archeologische monumenten worden beschermd door de Monumentenwet, maar worden wel opgenomen vanwege de signaleringsfunctie.

5.2.3. Beschermd dorpsgezichten en karakteristieke bebouwing

In het plangebied zijn twee dorpen aangewezen als beschermd dorpsgezicht: Húns en Lytsewierrum. In deze kernen wordt terughoudend omgegaan met nieuwe bouw mogelijkheden. In de dorpen wordt gewerkt met aparte bestemmingen en een striktere bebouwingregeling dan in de rest van het plangebied (bouwvlakken). Het aangewezen gebied voorzien van een dubbelbestemming ter bescherming van Cultuurhistorische waarden.

In het buitengebied komen verschillende karakteristieke boerderijpanden voor. Een gedeelte hiervan is aangewezen als provinciaal- of rijksmonument. Laatstgenoemde panden worden op grond van de Monumentenwet beschermd.

Alle overige karakteristieke en cultuurhistorisch waardevolle bebouwing krijgt in het plangebied een aparte regeling ter bescherming van de waarden daarvan. Door middel van een omgevingsvergunningenstelsel is sloop van gebouwen alleen toegestaan als de karakteristieke hoofdvorm in stand worden gehouden. De aanduiding karakteristiek uit het geldende bestemmingsplan wordt overgenomen. Ook gebouwen die op basis van de cultuurhistorische inventarisatie als karakteristiek worden aangemerkt, worden ook aangeduid.

Bij kleine (arbeiders)woningen, krijgt behoud van de karakteristieke hoofdform aandacht. Om deze bebouwing te kunnen behouden, worden extra mogelijkheden geboden om aan- en bijgebouwen te realiseren. Deze moeten wel ruimtelijk ondergeschikt blijven ten opzichte van de hoofdbebouwing.

5.2.4. Natuurwaarden

Delen van het plangebied zijn vanwege de rust en openheid bijzonder geschikt voor weidevogels. Een aantal gebieden worden specifiek voor natuurdoeleinden beheerd (Skrok, Skrins en Lionserpolder). Deze gebieden krijgen natuurbestemming, waarbij agrarisch gebruik ten behoeve van het natuurbeheer is toegestaan.

Buiten deze natuurgebieden komen een beperkt aantal gronden en structuurelementen voor die naast hun hoofdfunctie (agrarisch of water) een ecologische waarde hebben. Deze gronden worden voorzien van een dubbelbestemming. In de agrarische gebiedsbestemming(en) wordt een wijzigingsbevoegdheid opgenomen ecologische verbindingzones tussen natuurgebieden mogelijk te maken.

5.2.5. Waterhuishouding

Agrarische gebieden worden ontwaterd door sloten van verschillende grote. Waterlopen die voor Wetterskip Fryslân een belangrijke waterhuishoudkundige functie hebben en niet zonder maatregelen kunnen worden gedempt krijgen de bestemming 'Water'.

Extra bergingscapaciteit wordt vooral gezocht in de hoofdwatgangen. In het bestemmingsplan zal het na wijziging van het plan mogelijk zijn om natuurvriendelijke oevers te realiseren, zodat in de watgangen meer bergingscapaciteit gerealiseerd kan worden.

De karakteristieke onregelmatige verkaveling in het gebied wordt veelal geaccentueerd door waterlopen. Waterlopen met een landschappelijke of cultuurhistorisch waarde krijgen een aparte waterbestemming met een omgevingsvergunningstelsel.

In het geldende bestemmingsplan is een kaart met Structuurbepalende elementen opgenomen. Veel van deze waterlopen zijn in de loop van de tijd gedempt. Om ervoor te zorgen dat alleen beeldbepalende waterlopen worden beschermd en een handhaafbaar vergunningstelsel ontstaat, wordt een selectie gemaakt van de structuurbepalende elementen.

Om de realisatie van vaarten/kanoroutes mogelijk te maken wordt een minimale brughoogte opgenomen.

5.3. Wonen, recreatie en bedrijvigheid

5.3.1. Burgerwoningen

De aanwezige, reguliere burgerwoningen in het landelijk gebied en de kleine dorpen worden als zodanig bestemd. Daarbij worden de mogelijkheden uit het geldende bestemmingsplan overgenomen. Het betreft woningen van één bouwlaag met kap, met een inhoud van maximaal 600 m³.

In artikel 3 bijlage 2 Besluit omgevingsrecht is een regeling opgenomen voor vergunningvrij bouwen op achtererven. In die regeling staat kort gezegd dat alle bijbehorende bouwwerken tot een bouwhoogte van 5 m op een achtererf vergunningvrij mogen worden gebouwd. In de regeling is daarnaast wel aangegeven dat één en ander moet passen binnen het geldende bestemmingsplan. Bij burgerwoningen wordt erfbebouwing toegestaan van maximaal 50 m². In uitzonderingen kan worden meegewerkt aan 100 m² bebouwing (opgenomen als afwijkingsbevoegdheid).

Ter plaatse van voormalige boerderijen wordt een aparte woonbestemming

opgenomen. Deze bestemming biedt ruimere bouw- en functiemogelijkheden en beoogt de karakteristieke hoofdvorm van boerderijpanden in stand te houden. Er wordt bijvoorbeeld ruimere mogelijkheden toegekend voor de erfbebouwing.

In het bestemmingsplan wordt ook een regeling voor mantelzorg en inwoning opgenomen. Voor mantelzorg wordt aangesloten bij de standaardregeling binnen de gemeente. Inwoning is alleen mogelijk binnen het woonhuis of het met het woonhuis verbonden bijgebouw. Een zelfstandige nieuwe woning of woningsplitsing is niet toegestaan.

Dit leidt tot een toename van de hoeveelheid woningen in het landelijk gebied en dat is vanwege de verstoring van de woningmarkt is niet wenselijk.

5.3.2. Verblijfsrecreatieve functies

De gemeente zet in op een versterking van het recreatieve aanbod binnen de gemeente. Er liggen vooral kansen op het versterken van het aanbod van kleinschalige recreatieve voorzieningen, zoals logies en ontbijt en kamperen bij de boer (zie paragraaf 5.3.3.).

Aan uitbreidingsplannen van reguliere recreatiebedrijven wordt op individuele basis meegewerkt. Daarvoor wordt een aparte planologische procedure doorlopen. In het bestemmingsplan buitengebied krijgen bestaande recreatiebedrijven een eigen bestemming. De maximale oppervlakte aan bebouwing en het maximum aantal kampeermiddelen wordt uit het geldende plan overgenomen. Voor kampeertreinen gelden een aantal randvoorwaarden op basis van de gemeentelijke *Nota Verblijfsrecreatie*:

- het aantal staanplaatsen wordt per kampeertrein vastgelegd.
- bij nieuw te plaatsen stacaravans/chalets een maximale maat van 50 m² met een hoogte van 3,70 meter aangehouden
- op maximaal 20% van het kampeertrein worden stacaravans/chalets

toegestaan;

- een bedrijfsmatige exploitatie is verplicht;
- maximaal 5 trekkershutten van 15 m² en een hoogte van 3,50 m

Permanente bewoning van recreatiewoningen of kampeermiddelen is niet toegestaan en wordt in de planregels expliciet uitgesloten.

Het wijzigen van een agrarisch bedrijf naar een recreatieappartement of pension vormt een kans voor de verbetering van de ruimtelijke structuur. Deze omzetting is toegestaan, indien de agrarische bedrijvigheid volledig is beëindigd en landschapsontsierende bebouwing wordt gesloopt.

5.3.3. Kleinschalige verblijfsrecreatie

Bed & breakfast en kamperen bij de boer worden gezien als een mogelijkheid om op een kleinschalige manier kwaliteit toe te voegen aan het verblijfsrecreatieve aanbod. De gemeente staat ook positief tegenover kleinschalige groepsaccommodatie binnen bestaande bebouwing. Bij agrarische bedrijven en woningen worden afwijkingsbevoegdheden opgenomen om deze vormen van kleinschalige verblijfsrecreatie toe te staan

Om ervoor te zorgen dat het een ondergeschikte functie blijft, gelden onder meer de volgende randvoorwaarden:

- bed & breakfast wordt uitgeoefend binnen de bestaande hoofdbebouwing en er zijn ten behoeve van het recreatieve gebruik maximaal vijf bedden en twee kamers toegestaan;
- voor kleinschalig kamperen zijn maximaal 25 standplaatsen toegestaan, waarbij altijd een afstand van 100 meter wordt aangehouden ten opzichte van woningen van derden;
- groepsaccommodatie is toegestaan in voormalig agrarische bebouwing.

Wanneer huidige verblijfsrecreatieve functies niet passen binnen de bo-

venstaande randvoorwaarden, worden deze specifiek aangeduid. Om de rust en openheid in natuurgebieden te bewaren, zijn hier geen mogelijkheden voor kampeerterreinen opgenomen

5.3.4. Sport/dagrecreatieve voorzieningen

Sportvoorzieningen kunnen een belangrijke rol spelen voor de leefbaarheid in de dorpen. Hetzelfde geldt voor de evenementen die worden georganiseerd (denk aan de iepenloftspullen). Bestaande sportvelden worden voorzien van een sportbestemming met beperkte bouw mogelijkheden.

Op basis van jurisprudentie moeten evenementen in een bestemmingsplan worden afgebakend. Gronden die worden gebruikt voor evenementen worden specifiek aangeduid. Er wordt onderscheid gemaakt in de omvang, duur en frequentie van evenementen.

Ontwikkeling van dagrecreatieve voorzieningen in het buitengebied, heeft vooral een routegebonden karakter. Binnen de gebiedsbestemmingen worden mogelijkheden opgenomen om fiets- en voetpaden aan te leggen. Omdat fiets- en voetpaden niet overal wenselijk zijn, met name in verband met mogelijke verstoring van gevoelige natuur, worden deze gekoppeld aan een afwijkingsbevoegdheid.

5.3.5. Bedrijfsfuncties en bedrijfswoningen

Door het vrijkomen van agrarische functies, ontstaat ook een vraag naar nieuwe niet-agrarische bedrijvigheid in de vrijkomende bebouwing. Naast de niet-agrarische nevenactiviteiten biedt het plan ruimte voor zelfstandige activiteiten die passen in het landelijk gebied. Het kan daarbij gaan om:

- agrarisch dienstverlenende bedrijven²⁾, zoals loonbedrijven;

²⁾ Een bedrijf waarbinnen uitsluitend of overwegend arbeid wordt verricht voor de productie of levering van goederen of diensten ten behoeve van agrarische bedrijven.

- agrarisch aanverwante bedrijven³⁾, zoals bijvoorbeeld paardenhoudersrijen;
- maneges;
- overige niet-agrarische activiteiten (veelal kleinschalige bestaande bedrijfsmatige activiteiten).

Voor het toestaan van nieuwe zelfstandige activiteiten in vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing geldt een nader afwegingsmoment in de vorm van een wijzigingsprocedure, gekoppeld aan ruimtelijke randvoorwaarden.

Zo moet worden aangetoond dat er geen extra hinder ontstaat voor verkeer, buitenopslag, aantasting van het beeld/aanzicht, et cetera. De niet-agrarische bedrijvigheid wordt toegestaan binnen de bestaande bebouwing. Ook hier geldt de overkoepelende randvoorwaarde waarbij voor deze zelfstandige activiteiten geldt dat binnen het agrarische gebied het behoud van de kenmerkende landschappelijke en cultuurhistorische waarden voorop staat.

De bestaande bedrijvigheid worden de gebruiks- en bouw mogelijkheden (oppervlaktes) uit het geldende bestemmingsplan overgenomen. Bij afwijking mogen niet-agrarische bedrijven groeien binnen de kaders die de provincie daarvoor stelt (20% ten opzichte van de bestaande bouw mogelijkheden). Ter plaatse van een basisbestemming 'Bedrijf' zijn bedrijven uit milieucategorie 1 en 2 toegestaan. Bedrijven uit hogere categorieën worden specifiek bestemd. Per bedrijfsperceel is één bedrijfswoning toegestaan.

5.3.6. Maatschappelijke en culturele functies

³⁾ Een bedrijf, dat in nauwe relatie staat tot het agrarisch bedrijf, waarvan de werkzaamheden in hoofdzaak bestaan uit het verlenen van diensten aan derden in de vorm van het houden van dieren en/of het telen en bewerken van gewassen.

Functies die in de geldende bestemmingsplannen de bestemming 'Bijzondere doeleinden' hebben, krijgen een bestemming die is afgestemd op SVBP. In de maatschappelijke bestemmingen wordt een bepaalde mate van uitwisselbaarheid mogelijk gemaakt. Zodat gebouwen waarvan de functie vervalt, kunnen worden gebruikt voor andere maatschappelijke doeleinden.

5.3.7. Horeca en detailhandel

Bestaande horecafuncties en detailhandelfuncties worden specifiek bestemd. Per perceel is één bedrijfswoning toegestaan. Bij (voormalig) agrarische bedrijven zijn ondergeschikte horecafuncties toegestaan. Het gaat hier om theeschenkerijen en dergelijke.

Om de winkelstructuur in dorpen in stand te kunnen houden, wordt in het buitengebied geen nieuwe detailhandelfuncties toegestaan. Wel is ondergeschikte en productiegerelateerde detailhandel toegestaan. Gedacht wordt aan de verkoop van streekgebonden producten of het verkopen van producten die op de boerderij worden gemaakt. Webwinkels met verkoop zijn expliciet niet toegestaan.

5. 4. Milieu, energie en infrastructuur

5.4.1. Infrastructuur

Nieuwe (openbare) wegen zijn in het plangebied niet voorzien. De huidige wegen- en padenstructuur zal in het bestemmingsplan worden voorzien van een verkeersbestemming. Het gaat dan om openbare, doorgaande wegen en paden. Erftoegangswegen zijn ook toegestaan binnen de agrarische gebiedsbestemming. Binnen de dorpen krijgt wordt een verkeersbestemming met een verblijfsfunctie opgenomen, zodat het aanleggen van parkeervoorzieningen ook mogelijk wordt gemaakt.

Agrarische ontsluitingswegen, toegangspaden naar bebouwde erven vanaf een weg, en vergelijkbare wegen en paden worden opgenomen in de gebiedsbestemming. Dergelijke wegen en paden worden gereguleerd middels het omgevingsvergunningstelsel.

5.4.2. Buisleidingen en nutsvoorzieningen

Gaswinning en gasopslag krijgt een specifieke bedrijfsbestemming. Nutsleidingen zoals aardgastransportleidingen, hoogspanningsverbindingen en rioolpersleidingen worden beschermd door middel van een dubbelbestemming. Ter plaatse van deze dubbelbestemmingen mogen geen gebouwen worden gebouwd of graafwerkzaamheden worden verricht zonder toestemming van burgemeester en wethouders.

5.4.3. Milieubeleid

Uit het planMER moet blijken of de ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan moeten worden beperkt of aan randvoorwaarden moeten worden gekoppeld.

De afwijkende afstanden die gelden op basis van de geurverordening spelen een rol bij het afbakenen van de bouwvlakken voor agrarische bedrijven. Tussen nieuwe stallen en geurgevoelige objecten in de bebouwde kom geldt een afstand van 50 meter. In het buitengebied geldt een afstand van 25 meter.

5.4.4. Opwekken van duurzame energie

Het vergisten van mest en reststoffen tot biogas wordt in een agrarische gemeente als Littenseradiel gezien als een kansrijke mogelijkheid om duurzame energie op te wekken en extra inkomsten voor boeren te verwerven.

Echter, omdat de grondstoffenmarkt voor co-vergisting op dit moment op slot zit, zijn er nieuwe ontwikkelingen gaande. Interessant is het scheiden van mest in verschillende fracties en vervolgens omzetten in biogas en hoogwaardige meststoffen (mestraffinage). Dit gebeurt op boerderijschaal en neemt minder ruimte in beslag dan een co-vergistingsinstallatie. De ruimtelijke impact is daardoor beperkter.

In agrarische gebiedsbestemmingen worden afwijkingsmogelijkheden opnemen om bedrijfsgebonden mestvergisting- en mestraffinage mogelijk te maken.

Nieuwe windturbines worden vanwege de gevolgen voor het landschap niet mogelijk gemaakt in het nieuwe bestemmingsplan buitengebied. Bestaande windturbines worden bestemd en voorzien van een vervangingsregeling (met een vergelijkbare ashoogte).

6. COMMUNICATIE EN PROCES

6.1. Bestemmingsplanprocedure

Op basis van de *Wet ruimtelijke ordening* geldt wettelijk bepaalde (formele) procedure voor het vaststellen van een bestemmingsplan. Vanaf het publiceren van het ontwerpbestemmingsplan is dit formele deel aan de orde. Het voorbereidende traject mag door de gemeente zelf worden ingevuld. De gemeente kiest er voor om in het voortraject belangenvetegenwoordigers en burgers te betrekken. Tot aan de vaststelling worden de stappen uit de onderstaande tabel doorlopen.

Fase	Procedure stappen	Betrokken partijen
Vorbereiding	Opstellen Nota van Uitgangspunten (NvU)	Gemeente, adviesbureau, belangenorganisaties en gemeenteraad
	Opstellen voorontwerpbestemmingsplan	Gemeente en adviseurs
	Wettelijk vooroverleg en inspraak op het voorontwerpbestemmingsplan	Een ieder
	Opstellen ontwerpbestemmingsplan	Gemeente en adviesbureau
Formele procedure	Ter inzage leggen ontwerpbestemmingsplan voor zienswijzen	Een ieder
	Vaststellen van het bestemmingsplan	Gemeenteraad
	Bezwaar en beroep	Belanghebbenden

6.2. PlanMER-procedure

Parallel aan het bestemmingsplan wordt een planmer-procedure doorlopen. De Nota van uitgangspunten vormt daarbij de input voor de planMER. Het milieu-effectrapport wordt zo mogelijk met het voorontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegd, dit kan echter ook later. Ook tijdens de planmer-procedure wordt de mogelijkheid gebonden om in te spreken.

BIJLAGE 1 VERGELIJKING MET HET GELDENDE BESTEMMINGSPLAN

Landbouw

Onderwerp	Geldende bestemmingsplannen	Uitgangspunt nieuw bestemmingsplan
Bouwvlak grondgebonden veehouderij	Bestemmingsvlakken maximaal 1 ha (maatwerk per perceel) Mogelijkheden om bestemmingsvlakken uit te breiden tot 1,5 ha of te verplaatsen. Beperkingen in de kernrandzone, open agrarisch gebied en gebieden met natuurontwikkeling en gebieden met aanduiding 'beperkte nieuwvestiging'	In een agrarische gebiedsbestemming worden bouwvlakken opgenomen met een omvang van 1,5 ha. Op basis van de inventarisatie die in het beeldkwaliteitsplan wordt uitgevoerd wordt besloten of er in de kernrandzones ook een andere bestemmingsregeling wenselijk is of dat er nog anderszids onderscheid moet worden gemaakt tussen gebieden. Bijvoorbeeld vanuit landschappelijke overwegingen. Daarnaast wordt een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om percelen te kunnen laten doorgroeien tot 2,5 ha. Randvoorwaarden voor uitbreiding overnemen uit de <i>Notitie over de fysieke mogelijkheden voor de landbouw in Littense-radiel, 2011</i> . Ten slotte wordt een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om verplaatsing van bedrijven mogelijk te maken
Niet-grondgebonden veehouderij	Mogelijkheden niet-grondgebonden veehouderij in kernrandzone beperkt tot 100 m ² (of de bestaande oppervlakte). Buiten de kernrandzone vrijstellingsbevoegdheid om door te groeien naar 6.000 m ²	Niet-grondgebonden bedrijven worden bestemd. Er gelden dezelfde bouwmogelijkheden bij recht (1,5 ha) en bij wijziging (2,5 ha). Er worden geen nieuwe bedrijven mogelijk gemaakt. Niet-grondgebonden neventakken worden aangeduid en gebonden aan een maximale oppervlakte. Nieuwe niet-grondgebonden neventakken zijn niet toegestaan.
Maatvoering agrarische bedrijfsbebouwing	Goot- en nokhoogte respectievelijk 5 en 10 m. Andere bouwwerken zoals mestsilos ook buiten het bouwperceel toegestaan (bestemming 'Agrarisch gebied'). Beperkte mogelijkheden voor schuilstallen (50 m ²).	Goothoogte uit het bestaande bestemmingsplan overnemen (5 meter). Bij recht wordt een nokhoogte toegestaan van 12 meter. Via een binnenplanse afwijking kan 15 meter worden toegestaan, waarbij toetsing aan het beeldkwaliteitsplan noodzakelijk is. Alle daken worden voorzien van een dakhelling. Voor verbindingdelen zijn ook platte daken toegestaan. Serre- en boogstallen alleen toestaan onder voorwaarden uit de <i>Notitie Serre- en boogstallen, 2009</i> De beperkte mogelijkheden voor schuilstallen (50 m ²) worden overgenomen uit de geldende plannen.
Agrarische bedrijfs-woningen	Eén agrarische bedrijfswoning per bouwperceel. Goothoogte tussen de 2 en 3,50 meter. Dakhelling tussen 30 en 60°. Via vrijstelling een tweede bedrijfswoning toegestaan, wan-	Regeling goot- en bouwhoogtehoogte en dakhelling overnemen uit het geldende bestemmingsplan. Er wordt een maximale inhoud van 750 m ³ toegestaan, waarbij onder voor-

	neer de arbeidsbezetting dit rechtvaardigt. Inhoud tweede woning: 750 m ³	waarden kan worden afgeweken naar 900 m ³
Hobbyboeren	Ter plaatse van de aanduiding 'kleinschalig agrarisch bedrijf' maximaal 200 m ² aan bebouwing	Hobbyboeren krijgen een woonbestemming met een specifieke aanduiding. Regeling uit het geldende bestemmingsplan overnemen (200 m ² aan agrarische bebouwing)
Paardenhouderij	Uitoefening van paardensport aangeduid binnen de bestemming 'Actieve recreatie'	In overeenstemming met de SVBP en de beleidsnotitie Paardenhouderij worden gebruiksgeschiedte paardenhouderijen bestemd als agrarische activiteit. Paardenpensions krijgen een specifieke agrarische bestemming en maneges krijgen een sportbestemming. Voor de realisatie van nieuwe paardenhouderijen, bijvoorbeeld via een wijzigingsbevoegdheid, zijn de toetsingscriteria uit de beleidsnotitie van toepassing Paardrijbakken bij percelen waarop wordt gewoond, worden na afwijking toegestaan op het bijbehorende perceel dan wel direct aansluitend daarop
Nevenfuncties	-	De verbredingsmogelijkheden uit de <i>Notitie over de fysieke mogelijkheden voor de landbouw in Littenseradiel, 2011</i> worden als afwijkingsbevoegdheid opgenomen bij de agrarische gebiedsbestemming(en). Het gaat onder andere om lichte bedrijvigheid, verblijfsrecreatieve functies en maatschappelijke functies. Detailhandel is alleen ondergeschikt mogelijk en is gerelateerd aan de agrarische productiefunctie.
Vervolfuncties	In de bestemming 'Agrarisch bedrijf' is een ontwikkelingsregeling (wijzigingsbevoegdheid) opgenomen om de bestemming te wijzigen naar woondoeleinden, maatschappelijke functies, ambachtelijke bedrijvigheid, agrarisch verwante bedrijvigheid, kleinschalige verblijfsrecreatie, een tuincentrum, manege of diergerelateerde functies	In de agrarische gebiedsbestemmingen worden mogelijkheden opgenomen om de bestemming te wijzigen naar: <ul style="list-style-type: none"> - Wonen; - Wonen - Voormalige boerderij (zie paragraaf 5.3.1); - Maatschappelijk; - Cultuur en ontspanning; - Dienstverlening; - Lichte bedrijvigheid; - Verblijfsrecreatie (o.a. groepsaccommodatie); - Paardenhouderij; - Maneges.

Landschap, cultuurhistorie, natuur en water

Onderwerp	Geldende bestemmingsplannen	Uitgangspunt nieuw bestemmingsplan
Landschappelijke en aardkundige waarden	<p>De gebiedsbestemmingen ('Agrarische gebied' en 'Natuurgebied met agrarisch gebruik') zijn mede bestemd voor het behoud van landschappelijke waarden.</p> <p>Op een aparte kaart zijn structuurbepalende elementen aangeduid die beschermd moeten worden: slenken, vaarten, sloten en dijken.</p> <p>Voor dijken met een landschappelijke waarde is een aparte bestemming opgenomen ('Dijk met cultuurhistorische waarde'), waaraan aanlegvergunningenstelsel is gekoppeld voor verschillende werkzaamheden. Het is niet toegestaan om zonder aanlegvergunning singelbeplanting of hoogopgaande erfbeplanting te rooien.</p>	<p>De agrarische gebiedsbestemming(en) worden mede bestemd voor het behoud en de versterking van landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Ter bescherming van waardevolle beplanting wordt een omgevingsvergunningenstelsel opgenomen</p> <p>Cultuurhistorisch waardevolle elementen worden voorzien van een dubbelbestemming of een aanduiding die voorziet in het de bescherming van de cultuurhistorische waarde. Op basis van het cultuurhistorische inventarisatie wordt bepaald welke elementen binnen en rondom de dorpen worden beschermd</p> <p>Bij het bestemmingsplan wordt een beeldkwaliteitsplan opgenomen als aanvullend toetsingskader</p>
Archeologische waarden	<p>Ter plaatse van archeologisch waardevolle terreinen is een aanduiding opgenomen. Deze gebieden moeten zoveel mogelijk ongestoord worden gelaten</p>	<p>Ter plaatse beschermde vindplaatsen en terreinen waar op basis van provinciaal beleid een waarderend onderzoek moet plaatsvinden, wordt een dubbelbestemming opgenomen. Archeologische waarden worden beschermd door middel van een omgevingsvergunningenstelsel en een onderzoeksplicht.</p> <p>Archeologische monumenten worden beschermd door de Monumentenwet, maar worden opgenomen vanwege de signaleringsfunctie</p>
Beschermd dorpsgezicht en karakteristieke panden	<p>Beschermen van cultuurhistorische waarde van hoofdbouwen door middel van de aanduiding 'te handhaven hoofdvorm'</p> <p>In het bestemmingsplan Huins-Lutkewierum Beschermd Dorpsgezichten (vastgesteld in 1996) is een aparte bestemming 'Tuinen' opgenomen</p>	<p>De beschermde dorpsgezichten Húns en Lytsewierum worden voorzien van een dubbelbestemming ter bescherming van Cultuurhistorische waarden. In de dorpen wordt gewerkt met aparte bestemmingen en een strakkere bebouwingregeling (bouwvlakken)</p> <p>De aanduiding karakteristiek uit het geldende bestemmingsplan wordt overgenomen. Gebouwen die op basis van de cultuurhistorische inventarisatie als karakteristiek worden aangemerkt, worden ook aangeduid</p>
Natuurwaarden	<p>aparte gebiedsbestemming 'Natuurgebieden met agrarisch gebruik' voor gebieden in de Ecologische Hoofdstructuur (beperkte bouw- en gebruiksmogelijkheden). Wijzigingsgebied binnen de bestemming 'Agrarisch gebied' ten behoeve van natuurontwikkeling</p>	<p>Natuurgebieden met een agrarische medegebruik (Skrok, Skrins en Lionserpolder) krijgen een natuurbestemming, waarbij agrarisch gebruik ten behoeve van het natuurbeheer is toegestaan.</p> <p>In de agrarische gebiedsbestemming(en) wordt een wijzigingsbevoegdheid naar natuur opgenomen om de ecologische verbindingzones mogelijk te maken.</p>

		Gebieden of structuurelementen met een ecologische waarde worden voorzien van een dubbelbestemming
Waterhuishouding	Waterlopen met een belangrijke waterhuishoudkundige functie hebben de bestemming 'Water'. Binnen de bestemming is extensieve dagrecreatie toegestaan en kunnen bouwwerken worden opgericht ten behoeve van de waterhuishouding of de scheepvaart.	<p>Waterlopen met een belangrijke waterhuishoudkundige functie krijgen de bestemming 'Water'</p> <p>Waterlopen met een landschappelijke of cultuurhistorisch waarde krijgen een aparte waterbestemming met een omgevingsvergunningstelsel. Deze worden aangegeven op de kaart Structuurbepalende elementen bij het geldende bestemmingsplan.</p> <p>Om de realisatie van vaarten/kanoroutes mogelijk te maken wordt een minimale brughoogte opgenomen. Door middel van een algemene wijzigingsbevoegdheid wordt de verbreding van vaarten mogelijk gemaakt.</p>

Wonen, recreatie en bedrijvigheid

Onderwerp	Geldende bestemmingsplannen	Uitgangspunt nieuw bestemmingsplan
Burgerwoningen	<p>Bestemming 'Woondoeleinden': Inhoud (600 m³), goot-hoogte (2 - 3,5 meter) en dakhelling (30 - 60°) vastge-legd.</p> <p>Oppervlakte bijgebouwen maximaal 50 m² (vrijstelling tot 100 m²). Aangebouwde bijgebouwen maximaal 80% van het hoofdgebouw.</p> <p>Bedrijfsactiviteiten zijn specifiek aangeduid.</p> <p>Geen mogelijkheden voor nieuwe burgerwoningen</p>	<p>Mogelijkheden voor bestaande burgerwoningen overnemen uit het geldende bestemmingsplan</p> <p>Ter plaatse van voormalige boerderijen wordt een aparte woonbestemming opgenomen. Deze bestemming biedt ruimere bouw- en functiemogelijkheden en beoogt de karakteristieke hoofdvorm van boerderijpanden in stand te hou-den</p> <p>Bij functiewijziging van agrarische bedrijven naar burgerwoningen is het ruim-te-voor-ruimte-beleid van de provincie van toepassing.</p> <p>In het bestemmingsplan zijn mogelijkheden opgenomen om mantelzorg toe te staan in woonhuizen en aangebouwde bijgebouwen. Het gebruik van vrij-staande bebouwing ten behoeve van mantelzorg is niet toegestaan.</p>
Verblijfsrecreatieve bedrij-ven	<p>Ter plaatse van de bestemming 'Verblijfsrecreatie' worden pensionaccommodatie en kampeerplaatsen toegestaan. De maximale gezamenlijke oppervlakte van de bebouwing wordt op de plankaart aangegeven. Permanente bewoning is niet toegestaan</p>	<p>Recreatiebedrijven krijgen een eigen bestemming. De maximale oppervlakte aan bebouwing wordt uit het geldende plan overgenomen</p> <p>De maatvoering uit de Nota Verblijfsrecreatie wordt in de planregels opgeno-men</p> <p>Permanente bewoning van recreatiewoningen of kampeermiddelen is niet toegestaan en wordt in de planregels uitgesloten</p>
Kleinschalige verblijfsrecre-atie	<p>Vrijstellingsbevoegdheid om binnen de bestemming 'Agrarisch gebied' om binnen 100 m van een agrarisch bedrijf of een woning een kampeerterrein in te richten</p>	<p>Bij agrarische bedrijven en woningen worden afwijkingsbevoegdheden opge-nomen om kleinschalige verblijfsrecreatie toe te staan</p> <p>Wanneer bestaande verblijfsrecreatie niet ondergeschikt is, wordt deze speci-fiek aangeduid</p> <p>In de natuurgebieden (met agrarisch medegebruik) zijn geen mogelijkheden voor kampeerterreinen opgenomen</p>
Sport/dagrecreatieve voor-zieningen/evenementen	<p>Ter plaatse van de bestemming 'Actieve recreatie' zijn mogelijkheden voor veldsport en paardensport opge-nomen. Per bestemmingsvlak zijn beperkte bouwmo-gelijkheden toegestaan.</p> <p>In het bestemmingsplan Huins-Lutkewierum Be-schermd Dorpsgezichten (vastgesteld in 1996): een aanduiding 'kaatsveld' ter plaatse van de bestemming</p>	<p>Het kaatsveld wordt voorzien van een sportbestemming met beperkte bouw-mogelijkheden</p> <p>Binnen de gebiedsbestemmingen worden mogelijkheden opgenomen om fiets-en voetpaden aan te leggen</p> <p>Bestaande evenemententerreinen worden aangeduid. Er wordt onderscheid</p>

	'Recreatieve doeleinden'	gemaakt in de omvang, duur en frequentie van evenementen.
Bedrijfsfuncties en bedrijfs-woningen	Binnen de bestemming 'Bedrijfsdoeleinden' kunnen ambachtelijke bedrijven worden uitgeoefend, alsmede de ter plaatse aangeduide bedrijfsfuncties. Oppervlakte bedrijfsbebouwing is per functie aangeduid. Voor de verkoop van motorbrandstoffen is de bestemming 'Verkooppunt motorbrandstoffen' opgenomen. Maatvoering bedrijfswoningen hetzelfde als burgerwoningen.	Ter plaatse van een basisbestemming 'Bedrijf' zijn bedrijven uit milieucategorie 1 en 2 toegestaan. Bedrijven uit hogere categorieën worden specifiek bestemd Oppervlaktes uit het geldende bestemmingsplan overnemen Per bedrijfsperceel is één bedrijfswoning toegestaan
Maatschappelijke en cultu-rele functies	Culturele, educatieve, sociale, religieuze en maatschappelijke doeleinden worden mogelijk gemaakt binnen de bestemming 'Bijzondere doeleinden'. Voor de begraafplaats is een specifieke bestemming opgenomen. Binnen deze bestemming gelden beperkte bouwmogelijkheden.	Functies die in de geldende bestemmingsplannen de bestemming 'Bijzondere doeleinden' hebben, krijgen een bestemming die is afgestemd op SVBP Daarmee worden de maatschappelijke functies uitwisselbaar
Horeca en detailhandel	Horecafuncties toegestaan binnen de bestemming 'Horecadoeleinden' en detailhandelfuncties binnen de bestemming 'Winkels'. Bij detailhandel is één bedrijfswoning toegestaan.	Bestaande horecafuncties en detailhandelfuncties specifiek bestemmen. Per perceel is één bedrijfswoning toegestaan. In het buitengebied is alleen ondergeschikte en productiegerelateerde detailhandel toegestaan. Webwinkels met verkoop zijn expliciet niet toegestaan.

Milieu, energie en infrastructuur

Onderwerp	Geldende bestemmingsplannen	Uitgangspunt nieuw bestemmingsplan
Infrastructuur	<p>Binnen de bestemming 'Verkeersdoeleinden' wordt een onderscheid gemaakt in B-, C- en D-wegen. Van de wegen zijn een aantal dwarsprofielen opgenomen, waarbij binnen gronden die zijn aangeduid met 'berm', ook fietspaden mogen worden aangelegd.</p> <p>Voor de spoorlijn Stavoren-Leeuwarden is de bestemming 'Spoorwegdoeleinden' opgenomen.</p> <p>In het bestemmingsplan Huins-Lutkewierum Beschermd Dorpsgezichten (vastgesteld in 1996) onderscheid met de bestemmingen 'Verkeersgebied', 'Openbaar erf' en 'Fietspad'</p>	Voor doorgaande wegen verkeersbestemming opnemen, met een aantal dwarsprofielen. Binnen de dorpen een verkeersbestemming met een verblijfsfunctie
Buisleidingen en nutsvoorzieningen	<p>Opslag en gaswinning zijn toegestaan ter plaatse van de daarvoor opgenomen aanduidingen binnen de bestemming 'Nutsdoeleinden'. De maximale oppervlakte van de bebouwing is aangeduid op de plankaart.</p> <p>Ter bescherming van een aardgastransportleiding is de dubbelbestemming 'Aardgastransportleiding' opgenomen.</p> <p>Ter plaatse van deze dubbelbestemming mogen alleen gebouwen ten behoeve van de bestemming worden gebouwd.</p>	Opslag en gaswinning krijgt een bedrijfsbestemming. Nutsleidingen worden beschermd door middel van een dubbelbestemming
Milieubeleid	Geen specifieke regeling in het bestemmingsplan	<p>Uit het planMER moet blijken of de ontwikkelingsmogelijkheden moeten worden beperkt of aan randvoorwaarden moeten worden gekoppeld</p> <p>De afwijkende afstanden die gelden op basis van de geurverordening spelen een rol bij het afbakenen van de bouwvlakken voor agrarische bedrijven</p>
Opwekken van duurzame energie	Windturbines toegestaan ter plaatse van aangegeven locaties	<p>In agrarische gebiedsbestemmingen afwijkingsmogelijkheden opnemen om bedrijfsgebonden mestvergisting- en mestraffinage mogelijk te maken</p> <p>Bestaande windturbines worden bestemd en voorzien van een vervangingsregeling (met een vergelijkbare ashoogte)</p>